

DE MILITAIRE SPECTATOR

waarin opgenomen de Officiële Mededelingen
van het MINISTERIE VAN OORLOG

Hoofredacteur: E. J. C. VAN HOOTEGEM, Kolonel van de Generale Staf

Redactie: W. DEN TOOM, Commodore Koninklijke Luchtmacht
Ir. L. W. G. ADANK, Kolonel van de Technische Staf
F. VAN PELT, Majoor van de Generale Staf

Abonnement f 3 per kwartaal. Buitenland f 15 p. jaar. Losse ex. f 1.25. NADRUUK VERBODEN
MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V., Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Landmacht- en Luchtmachtorders 472

Redactioneel gedeelte

Van de redactie 472

Het Korps Mobiele Colonne, door J. G. Warringa, Generaal-Majoor,
Algemeen Inspecteur, tevens Commandant Korps Mobiele Colonne 473

Militair waarnemer in het Midden-Oosten, door J. J. M. Antonietti
en J. A. Bor, Kapiteins der Infanterie, United Nations Military
Observers 486

De verzorgingscompagnie van het bataljon infanterie, door H. H. Wis-
sels, Eerste Luitenant der Infanterie 492

Centrale voorraadbeheersing, door E. Muller, ec. drs., res. 2e Luite-
nant der Intendance; toegevoegd aan de Afdeling Bevoorrading
van het Basiscommando 497

Nogmaals: souplesse in de verdediging! door H. J. van Veen, Kolonel
van de Generale Staf 509

Nieuwe uitgave 513

De voorwaartse waarnemer, door C. de Jager, Kapitein der Artillerie 514

Uit de buitenlandse vakpers 485, 491, 496, 518

DE MILITAIRE SPECTATOR, 127e Jaargang nr 9, blz. 471—521, Den Haag, sept. '58

DE MILITAIRE SPECTATOR

waarin opgenomen de Officiële Mededelingen
van het MINISTERIE VAN OORLOG

Hoofredacteur: E. J. C. VAN HOOTEGEM, Kolonel van de Generale Staf

Redactie: W. DEN TOOM, Commodore Koninklijke Luchtmacht
Ir. L. W. G. ADANK, Kolonel van de Technische Staf
F. VAN PELT, Majoor van de Generale Staf

Abonnement f 3 per kwartaal. Buitenland f 15 p. jaar. Losse ex. f 1.25. NADRUUK VERBODEN
MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V., Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Landmacht- en Luchtmachtorders 472

Redactioneel gedeelte

Van de redactie 472

Het Korps Mobiele Colonne, door J. G. Warringa, Generaal-Majoor,
Algemeen Inspecteur, tevens Commandant Korps Mobiele Colonne 473

Militair waarnemer in het Midden-Oosten, door J. J. M. Antonietti
en J. A. Bor, Kapiteins der Infanterie, United Nations Military
Observers 486

De verzorgingscompagnie van het bataljon infanterie, door H. H. Wis-
sels, Eerste Luitenant der Infanterie 492

Centrale voorraadbeheersing, door E. Muller, ec. drs., res. 2e Luite-
nant der Intendance; toegevoegd aan de Afdeling Bevoorrading
van het Basiscommando 497

Nogmaals: souplesse in de verdediging! door H. J. van Veen, Kolonel
van de Generale Staf 509

Nieuwe uitgave 513

De voorwaartse waarnemer, door C. de Jager, Kapitein der Artillerie 514

Uit de buitenlandse vakpers 485, 491, 496, 518

DE MILITAIRE SPECTATOR, 127e Jaargang nr 9, blz. 471—521, Den Haag, sept. '58

Officiële mededelingen van het MINISTERIE VAN OORLOG

UIT DE LANDMAGT- EN LUCHT- MAGTORDER

LANDMAGTORDER

Nogmaals wordt de bijzondere aandacht gevraagd voor **Landmagnetorder Nr 57154**, handelende over het „*Voorkomen en regelen van schade aan derden, veroorzaakt tijdens militaire oefeningen*”. Het tijdig inschakelen van schade-commissarissen — dus reeds bij de verkenningen der oefeningen — en het doorlopend in aanmerking nemen van hun

adviezen, zal uitermate kostenbesparend werken.

Voorts wordt de aandacht gevestigd op:

LaO Nr 58062 (LuO Nr 58554), handelende over de reorganisatie van de Directie Militair Personeel.

LaO Nr 58066 (LuO Nr 58558) betreffende het gebruik van losse patronen bij oefeningen.

LaO Nr 58078: Financiële voorzieningen voor militairen per 1 september 1956 en per 1 januari 1957 (o.a. omvattende de salarisschalen).

De legerleiding stelt er prijs op vast te stellen, dat het adverteren in dit tijdschrift uiteraard het verkrijgen van voorkeur voor leverantie aan de Koninklijke Landmacht of aan de Koninklijke Luchtmacht niet kan inhouden.

Einde van de Officiële mededelingen van het Ministerie van Oorlog.

Van de redactie

Er doet zich de laatste tijd een verheugend verschijnsel voor. Mocht De Militaire Spectator enige tijd geleden grotendeels steunen op de medewerking van oudere officieren, de laatste maanden krijgen wij in toenemende mate bijdragen van subalterne officieren.

Nog verheugender is het, dat daarbij juist de categorie „luitenants” steeds meer op de voorgrond gaat treden, en wel met artikelen, die wijzen op een gedegen kennis van zaken en die veel zelfstudie moeten hebben gekost.

Zonder anderen te kort te willen doen laten wij — ter verdere stimulering van hun collegae — nog even de lijst volgen van de luitenants, die in 1958 in De Militaire Spectator schreven. Het zijn:

- Tweede Luitenant van de KLu *F. v. d. Berg* — Automatie — februari;
- Eerste Luitenant der Infanterie *F. A. Zondag* — Masseren van Mortievvuur — april;
- Eerste Luitenant van de KLu *C. Z. A. Beek* — Landingsterreinen lichte vliegtuigen — augustus;
- Eerste Luitenant *E. Muller* — Centrale voorraadbeheersing — september; In voorraad:
- Eerste Luitenant van de KLu *C. Z. A. Beek* — Legervliegdiensl;
- Eerste Luitenant *R. A. Otten* — Bepaling schoolstafelgegevens;
- Eerste Luitenant der Artillerie *J. Schaberg* — Invloed van de atmosferische toestand op nauwkeurigheid van artillerievvuur.

Voorwaar in het algemeen ook geen „kinderachtige” onderwerpen!

Tenslotte mogen wij eraan herinneren, dat twee van de vier winnaars van de prijsvraag 1957 tot de categorie der luitenants behoorden, namelijk:

- Eerste Luitenant der Genie *H. E. Smit* en
- Eerste Luitenant van de Technische Dienst *S. D. de Vries*.

In het belang van De Militaire Spectator, maar meer nog in dat van de Koninklijke Landmacht en van de Koninklijke Luchtmacht hopen wij, dat dit „verschijnsel” aanhoudt. Want de jonge officier is het, die de toekomst van beide zal moeten uitmaken!

Red.

Het Korps Mobiele Colonnnes

door J. G. WARRINGA, *Generaal-Majoor, Algemeen Inspecteur, tevens Commandant Korps Mobiele Colonnnes.*

In 1955 — als oprichtingsdatum is de datum van 1 augustus 1955 gesteld — kwam het Korps Mobiele Colonnnes tot stand. Hoewel uit verschillende Koninklijke besluiten, Ministeriële beschikkingen en Legerorders het bestaan van dit Korps blijkt, mogen wij zeggen, dat dit onderdeel van de Krijgsmacht nog weinig bekendheid in de strijdkrachten en daarbuiten heeft. Te veelvuldig komt het voor, dat geuniformeerden van de strijdkrachten of wel volledig onbekend zijn met het bestaan van het Korps dan wel geen of weinig

kennis hebben van de positie, de organisatie, de taak en wijze van optreden van dit Korps. Dit was de reden, waarom wij de Redactie van De Militaire Spectator vroegen, dit artikel in dit periodiek op te nemen, teneinde althans de Officieren van de Land- en Luchtstrijdkrachten op de hoogte te brengen van de voornaamste aangelegenheden van het Korps en daarmee een beter begrip van dit Korps te verkrijgen.

Taak van de mobiele colonnes in het raam van de bescherming bevolking

De Mobiele Colonnnes vormen landelijke reserves van de Bescherming Bevolking. Zij moeten door hun opstelling, beweeglijkheid, snelheid, organisatie en bevelvoering in staat zijn de A en B gebieden van het gehele nationale grondgebied bij te staan en de plaatselijke (c.q. regionale) krachten van de BB te versterken dan wel af te lossen. Bij zeer ernstige calamiteiten (grootoppervlakte bombardement, atoomaanval) moeten zij mede in staat zijn de taak van de plaatselijke (c.q. regionale) krachten van de BB in zijn geheel of op bepaalde fronten van het rampgebied op zich te nemen of over te nemen.

Aangezien op grond van beweeglijkheid, organisatie, bevelvoering, logistieke verzorging en ongebondenheid aan plaats of streek een samenstelling op civiele vrijwillige basis binnen de bestaande wetten en regelen niet mogelijk is, zijn de MC's militair georganiseerd en samengesteld uit militair personeel afkomstig van de Koninklijke Zee-, Land- en Luchtmacht.

In vergelijking tot de oppervlakte van het nationale grondgebied, is het aantal uiteindelijk beschikbare mobiele colonnes uiteraard bescheiden. Vandaar dat de initiaal afwachtingsopstellingen zodanig zijn bepaald, dat de colonnes zijn gegroepeerd om en nabij de meest vitale objecten op het Nederlandse grondgebied (havens, bestuurscentra, dichte bevolkingscentra, belangrijke vliegvelden, belangrijke knooppunten van wegen, enz.). Hieruit volgt dat een naar verhouding groot aantal colonnes is opgesteld in het hart van het land. De afwachtingsopstellingen zijn bovendien zodanig gekozen, dat door straalsgewijze opmarcheren van de colonnes op elk van de vitale objecten een zo groot mogelijke bijstandconcentratie kan worden verkregen.

De mobilisatiecentra van de colonnes vallen zoveel mogelijk samen met de hiervoor bedoelde afwachtingsopstellingen teneinde de „concentratie”-vervoeren na mobilisatie tot een minimum te beperken.

Gezien de — in verhouding tot de plaatselijke BB organen — grote capaciteit en actieradius van iedere colonne afzonderlijk, zomede in verband met het beperkte aantal beschikbare eenheden, is het duidelijk dat in het algemeen de Mobiele Colonne eerst dan voor bijstand worden ingezet, indien de plaatselijke en regionale BB organen de taak niet meer aan kunnen of ten gevolge van een calamiteit zijn gedesorganiseerd. Op grond hiervan is de organisatie, bevelvoering en opleiding van de colones gegrond op de strijd tegen eventuele grote oppervlakterampen ten gevolge van conventionele oppervlaktebombardementen of aanvallen met atoomwapens.

Voor wat betreft de brandweercolones, vormt de bestrijding van afzonderlijke complexbranden zeker ook een onderdeel van de opleiding, juist omdat de randzones van de oppervlakterampen als regel uitmonden — zulks afhankelijk van de stadsbebouwing — in vele enkelvoudige branden, die met kans op succes door georganiseerde inzet in hoger verband, doch volgens de beproefde regels van de blustechniek voor ieder complex afzonderlijk, bestreden kunnen worden. Dit deel van de opleiding is ook gericht op de ondersteuning van de Reddingsorganisaties in het raam van de Mobiele Colones, teneinde deze in de gelegenheid te stellen aan de eerste taak van de organisatie Bescherming Bevolking te voldoen: het redden van de in nood verkerenden en het veilig stellen dan wel in veiligheid brengen van voor het maatschappelijk leven vitale goederen.

De bestrijding van complexbranden — voorzover in het raam van een oppervlaktebrand mogelijk — moet worden gezien als een tijdelijke inperking van een vuurhaard zolang dit voor de reddingstaak noodzakelijk is. Wij hebben niet de illusie, dat wij in de moderne oorlogvoering bij vijandelijke luchtaanvallen met „conventionele” middelen — waaronder wij verstaan bombardementsvliegtuigen, raketten, geleide projectielen, onbemande vliegtuigen e.d., hetzij voor het treffen van vitale doelen (havens, vliegvelden, bestuurscentra, enz.) dan wel ter terrorisering van de bevolking (grote steden) — waarvan de tonnages ver uitgaan boven de ervaringen van de tweede wereldoorlog, tegenover afzonderlijke complexbranden zullen komen te staan. Honderden complexbranden zullen in ongelooflijk korte tijd tot een oppervlaktebrand zijn samengegroeid en van blussen zal — behoudens in de randzones — veelal geen sprake zijn. Afgrendelen en in toom houden, zal dan de eerste taak van de grotere brandweerorganisaties zijn om — nadat de grenzen zijn bepaald en vast in de hand liggen — voet voor voet terrein te winnen op de vlammenzee, teneinde de reddingsorganisaties in staat te stellen het rampgebied binnen te dringen. In vele gevallen zal men zich zelfs moeten beperken de vuurzee binnen de eenmaal verkregen grenzen te houden. Dit springt temeer in het oog, als men zich realiseert, dat grotere hulporganisaties (i.c. de Mobiele Colones) — op grond van de tijd, die alarmering, verplaatsing, verkenning, en het innemen van de uitgangsstelling nu eenmaal vereisen — niet binnen 3 uur daadwerkelijk in een rampgebied kunnen ingrijpen, waarbij dan de afstand van afwachtingsopstelling tot rampgebied op een gemiddelde afstand van niet meer dan 25 km is gesteld. Door het in vreedetijd opstellen van operatieplannen met betrekking tot de meest vitale gebieden, het gebruik van op deze operatieplannen betrekking hebbende codewoorden en één — in deze operatieplannen passende — meer rechtstreekse bevelvoering, is het wellicht mogelijk deze tijd te bekorten. De oefeningsservaring zal dit moeten leren.

Bij luchtaanvallen met atomische middelen liggen de verhoudingen uiteraard geheel anders. Door de enorme destructie in een cirkel rondom het grond-nulpunt zullen in het dan ontstane rampgebied de reddingsorganisaties de voornaamste rol spelen.

Min of meer hiervan gescheiden zullen de brandweerorganisaties de strijd opnemen tegen de vele afzonderlijke branden welke door de hittestraling zijn ontstaan.

De Geneeskundige Mobiele Colonne-formaties richten buiten het rampgebied de verzamelplaatsen voor gewonden in. Zij zijn voorzien van transportmiddelen om de slachtoffers — die in de gewondennesten zijn bijeengebracht, aldaar of op meer nabij gelegen overnamepunten — op te halen, van verband en geneesmiddelen om in de verzamelplaats de eerste hulp te bieden en van transportmiddelen om steun te verlenen aan de afvoer van slachtoffers naar de (nood)ziekenhuizen.

Bevelvoering en bevelsverhoudingen

A. In tijd van vrede

De gezagsverhoudingen, verplichtingen en bevoegdheden met betrekking tot het Korps Mobiele Colonnees in tijd van vrede zijn neergelegd in de gezamenlijke beschikking van de Ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en van Marine dd. 24 juni 1955. Deze bevat ten deze o.m. het volgende:

De Ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en van Marine,

Overwegende:

dat ter uitvoering van de beslissing van de ministerraad van 14 maart 1955 dat de Rijks Mobiele Colonnees voortaan onder de naam van Mobiele Colonnees (M.C.'s) militaire colonnees zijn, een nadere regeling dient te worden getroffen;

Besluiten

1. de M.C.'s, bedoeld in het „Rijksplan B.B.“, zoals dit is of nader zal worden vastgesteld, zullen worden bemand met militair personeel dat daartoe door de Minister van Oorlog en van Marine zal worden bestemd;
2. de militaire vorming, opleiding en oefening alsmede de militaire uitrusting geschieden overeenkomstig de aanwijzingen van de Minister van Oorlog;
3. de organisatie, de opleiding en de oefening met betrekking tot de specifieke BB-taken van de M.C.'s geschieden overeenkomstig de aanwijzingen welke de Minister van Binnenlandse Zaken in vereenstemming met de Minister van Oorlog geeft;
4. De Minister van Binnenlandse Zaken stelt in overeenstemming met de Minister van Oorlog vast de eisen welke uit specifiek BB-oogpunt aan de M.C.'s meten worden gesteld;
5. de Minister van Binnenlandse Zaken stelt zowel het voor de uitrusting als voor de oefening van de M.C.'s benodigde BB-materieel ter beschikking en draagt zorg voor het herstel, de vervanging en de vernieuwing van dit materieel;
6. de Minister van Binnenlandse Zaken verleent de Minister van Oorlog medewerking met betrekking tot de opleiding van de door deze aan te wijzen hoofdinstruc-teurs, instructeurs en M.C.-officieren voor hun specifieke BB-taak;
7. De Minister van Binnenlandse Zaken bevordert dat de M.C.'s in samenwerking met gemeentelijke BB-organisaties oefeningen kunnen houden;
8. de M.C.'s worden gesteld onder bevel van een algemeen inspecteur, tevens commandant M.C.'s, die rechtstreeks ressorteert onder de Minister van Oorlog;
9. de algemeen inspecteur is tegenover de Minister van Oorlog verantwoordelijk, dat de organisatie, de opleiding, oefening, paraatheid en mobilisatie-voorbereiding van de M.C.'s zowel uit militair als specifiek BB-oogpunt voldoen aan de door de beide Ministers gegeven aanwijzingen;
10. de Minister van Binnenlandse Zaken belast een gecommitteerde voor M.C.-zaken met de behandeling van alle specifieke BB-aangelegenheden de M.C.'s betreffende;
11. de gecommitteerde draagt zorg dat de Minister van Binnenlandse Zaken bij voortdoring op de hoogte is met de gang van zaken betreffende de specifieke BB-opleidingen bij de M.C.'s;

12. de algemeen inspecteur en de gecommiteerde houden elkaar, ook eigener beweging, op de hoogte van alle aangelegenheden, welke voor een juiste vervulling van hun taak van belang kunnen zijn;

Ingesteld worden

door de Minister van Oorlog:

1. de algemene inspectie M.C.'s;
2. het bureau MC's bij het Ministerie van Oorlog, ressorterende onder de secretaris-generaal van dit ministerie;

door de Minister van Binnenlandse Zaken:

het bureau van de gecommiteerde voor MC-zaken, ressorterende onder de Hoofdafdeling Openbare Orde en Veiligheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

B. Na het intreden van de Nood (oorlogs) toestand

De grondslagen voor de gezagsverhoudingen met betrekking tot de Mobiele Colonne gedurende de „noodtoestand” is neergelegd in punt 14 van de onder A genoemde beschikking, luidende:

In de gevallen, bedoeld in de artikelen 8 en 37 van de Wet Bescherming Bevolking, zullen de M.C.'s worden ingezet op aanwijzingen van de nationale commandant BB; deze kan aan de commandant M.C.'s operationele aanwijzingen geven. Voor de uitvoering van de gegeven aanwijzingen is de commandant M.C.'s verantwoordelijk tegenover de Minister van Oorlog¹⁾.

De organisatie

a. gelijkvormige gemengde colonnes waarin de elementen brandweer, reddingsdienst wegen worden gevolgd, die ieder ook in buitenlandse gelijksoortige organisaties hun uitvoeringsvorm vinden nl.:

a. gelijkvormige gemengde colonnes waarin de elementen brandweer, reddingsdienst en geneeskundige dienst zijn opgenomen. De gemengde formatie is dan tot in de kleine eenheden (Pelotons) doorgevoerd (bv. Denemarken en Zwitserland);

b. gelijkvormige gemengde colonnes waarin voornoemde elementen tot het compagniesniveau zijn beperkt zodat de gemengde colonne bestaat uit enkele compagnieën van verschillende samenstelling en taak (België) en tenslotte

c. de gespecialiseerde colonnes waarvan de organisatie en materieel-indeling is gericht op één taak, BWR, RD of GD waardoor deze eenheden voor een bepaalde taak en masse kunnen worden ingezet. (bv. Engeland en Nederland).

Uiteraard kleven aan ieder van deze organisaties voor- en nadelen: a en b heb-

¹⁾ de artikelen 8 en 37 van de Wet BB luiden:

Art. 8

1. Wij kunnen in geval van oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden op voordracht van Onze Minister-President gelasten, dat de bescherming van de bevolking geheel of ten dele in staat van paraatheid wordt gebracht.

2. Wanneer het in het vorige lid bedoelde besluit is genomen, doen wij onverwijld een voorstel van wet aan aan de Staten-Generaal tot het doen voortduren van de staat van paraatheid.

3. Is de zitting der Staten-Generaal gesloten, dan worden zij onmiddellijk door Ons in buitengewone zitting bijeengeroepen.

4. Wordt het voorstel ingetrokken of verworpen, dan eindigt de staat van paraatheid met ingang van de vierde dag na die, waarop de intrekking of de verwerping plaats had.

5. De staat van paraatheid eindigt tevens, wanneer Wij dit op voordracht van Onze Minister-President bepalen.

6. Het begin en het einde van de staat van paraatheid worden niet op een vroeger tijdstip gesteld dan dat, waarop Onze besluiten, bedoeld in het eerste en het vorige lid, algemeen bekend zijn gemaakt op de wijze, door Ons te bepalen.

7. Onze besluiten, bedoeld in het eerste en het vijfde lid, worden geplaatst in het Staatsblad.

Art. 37

In geval van watersnood of andere rampen, alsmede van dreigend gevaar voor het ontstaan daarvan kunnen Wij deze wet op voordracht van Onze Minister-President voorzover nodig van overeenkomstige toepassing verklaren.

ben n.m.m. bv. het nadeel, dat bij uitgesproken brand calamiteiten het RD en GD personeel in eerste instantie slechts in beperkte mate kan worden benut óf onmiddellijk tot verbreken van de verbanden moet worden overgegaan. Bij uitgesproken destructie-calamiteiten (bv. atoom-aanvallen) kan zich het omgekeerde voordoen. Daarnaast heeft *ad c* het bezwaar, dat bij calamiteiten van beperkte omvang onmiddellijk tot het verbreken van de verbanden moet worden overgegaan teneinde gemengde eenheden te formeren om een niet efficiënte inzet van de grote eenzijdig gespecialiseerde eenheden te vermijden.

Dat in de Nederlandse verhoudingen de organisatie *ad c* is gekozen, vindt zijn grond in de overweging, dat de plaatselijke en regionale BB organisaties — indien zij op oorlogsterkte zijn gebracht — zomede de regelen voor onderlinge bijstand, zodanig zijn opgebouwd, dat zij in staat worden geacht rampen van beperkte omvang meester te blijven. In beginsel zal dan ook in de Nederlandse verhoudingen de bijstand van Mobiele Colonne eerst worden ingeroepen of toegewezen, indien — ten gevolge van omvangrijke conventionele oppervlakte bombardementen of atoomaanvallen — de ramp ver uitgaat boven de capaciteit van de plaatselijke- en regionale organisaties.

Het behoeft geen betoog, dat dán ook slechts sprake kan zijn van massale inzet van BWR-, RD- en GD-eenheden. De organisatie *ad c* geeft daarbij de gelegenheid — afhankelijk van de aard van de calamiteit — op soepele wijze de inzetverhouding, met betrekking tot de verschillende taak der eenheden, te bepalen. In de Nederlandse verhoudingen juichen wij dan ook de gekozen organisatie vorm *ad c* van harte toe.

Het zou zeker aanbeveling verdienen de colonnes in hogere verbanden (bv. Brigades, zoals in Denemarken en Frankrijk) samen te voegen. Dit zou niet alleen de bevelvoering van de Nationale Commandant en de Commandant Mobiele Colonne vereenvoudigen, doch zou ook de éénhoofdige bevelvoering bij de inzet van een aantal M.C.'s in één rampgebied — vooral wanneer de plaatselijke BB bevelvoering ten gevolge van de vijandelijke aanval zou zijn gedesorganiseerd — ten goede komen. Op grond van de daaruit voortvloeiende personeels- en materieelbehoefte (staven) moest daarvan voorshands worden afgezien.

B. Op grond van het gestelde onder A zijn de Mobiele Colonne als volgt georganiseerd:

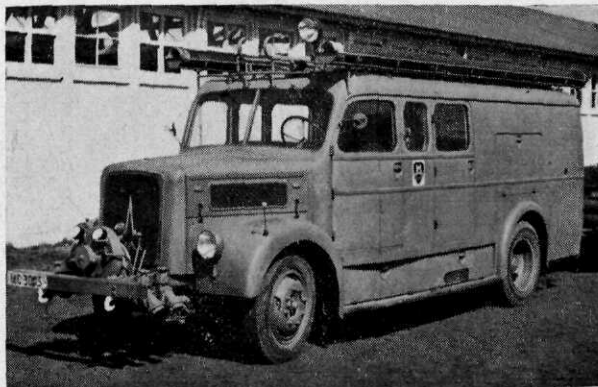
a. 11 mob.BWR colonnes (MC 1 t/m MC 11)

Deze MC's bevatten ieder ± 670 man en ± 130 motorvoertuigen. De blusgroep bestaat uit één autospuiter of uit één trekker met motorspuit (zie afb. 1). De samenstelling van de BWR-colonne is als geschetst in afb. 2.

b. 6 mobiele Opr. en redd.cols (MC 31 t/m 36)

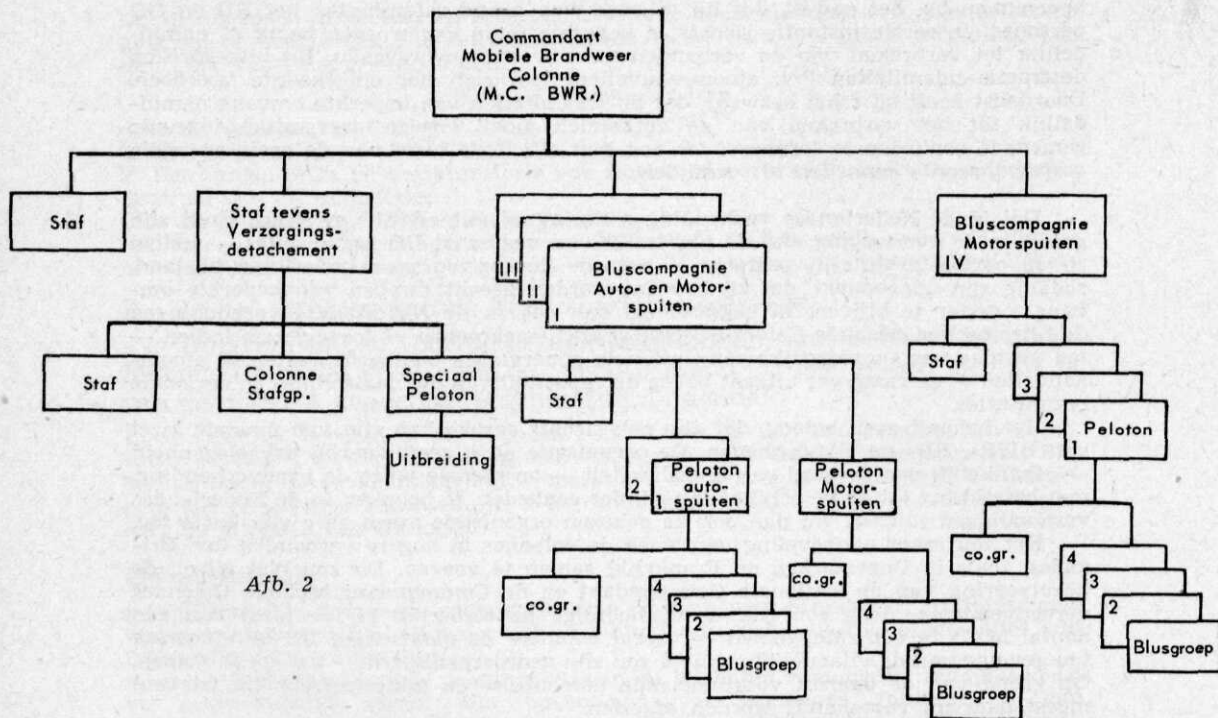
Deze MC's bevatten ieder ± 1000 man en ± 130 motorvoertuigen. De reddings-eenheid is de reddingsgroep, sterkte 11 man en de opruimingseenheid, de pioniersgroep; sterkte 18 man. Aan de pionierscompagnieën zijn één of meer overheadloadergroepen toegevoegd.

Een diepgaande beschouwing over het ingedeelde materieel zou ons hier te ver voeren. Volstaan wordt met mee te delen, dat deze colonnes een uitgebreide materieeluitrusting hebben, die het personeel in staat stelt: wegen vrij te maken, deze op eenvoudige wijze te herstellen, zich een weg te banen door betonconstructies, metselconstructies en puin voor het verlossen van slachtoffers; voorlopige afsluitingen te verrichten van water-, gas- en elektriciteitsleidingen; middelen om gevaar van in-

Afb. 1 Autospuit.

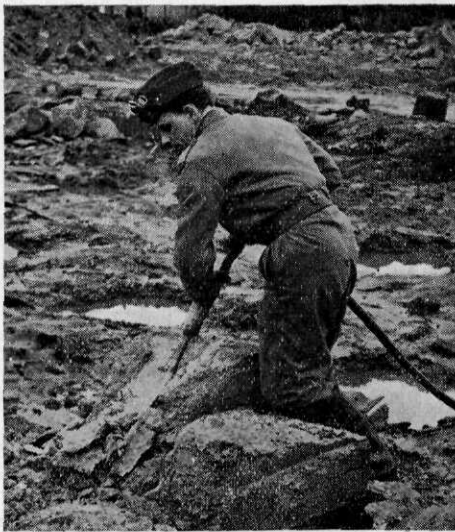
Afb. 2

stortingen te voorkomen of deze zonder gevaar te forceren; middelen om slachtoffers op bovenverdiepingen te bereiken en middelen voor het verlenen van eerste hulp bij rampen en het dragen van de gewonden naar de gewonden nesten of de overnameplaatsen (zie afb. 3 t/m 6 en de omslagfoto). In het Staf- en verzorgingsdetachement van de colonne is voorts een watervoorzieningspeloton ingedeeld à 3 watervoorzieningsgroepen ieder met een waterzuiveringsinstallatie (zie afb. 7). De samenstelling van de ORD-colonne is als weergegeven in afb. 8. c. 5 Geneeskundige colonnes MC 51 t/m 55).

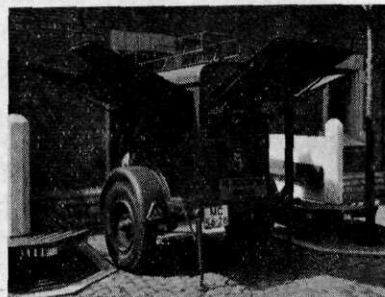
Deze MC's bevatten ieder $\pm$ 700 man en $\pm$ 150 motorvoertuigen. De geneeskundige eenheid is het peloton à een geneesk.groep (24 man) en drie transportgroepen (ieder 7 man). Het geneesk. peloton is de eenheid voor het inrichten en bedienen van een verzamelplaats gewonden (geneesk. materieel voor de behandeling van $\pm$ 1000 gewonden). Het ligt in de bedoeling het thans nog zware transportmaterieel (bussen) van de transportgroepen te vervangen door lichter materieel (8 lichte voertuigen per

Afb. 3 Overheadloader (puihapper)

Boven links: Afb. 4 Pneumatische beitel.
 Rechts: Afb. 5 „ladder als giek”
 Hiernaast: Afb. 6 Redding d.m.v.
 „toverlijn”.
 Onder: Afb. 7 Waterzuiveringsinstallatie

peloton) en de transportbussen op comp.niveau in een transportpeloton te verenigen. De colonne is in staat 10 verzamelplaatsen gewonden gelijktijdig in te richten. De samenstelling van de GD-colonne toont afb. 9.

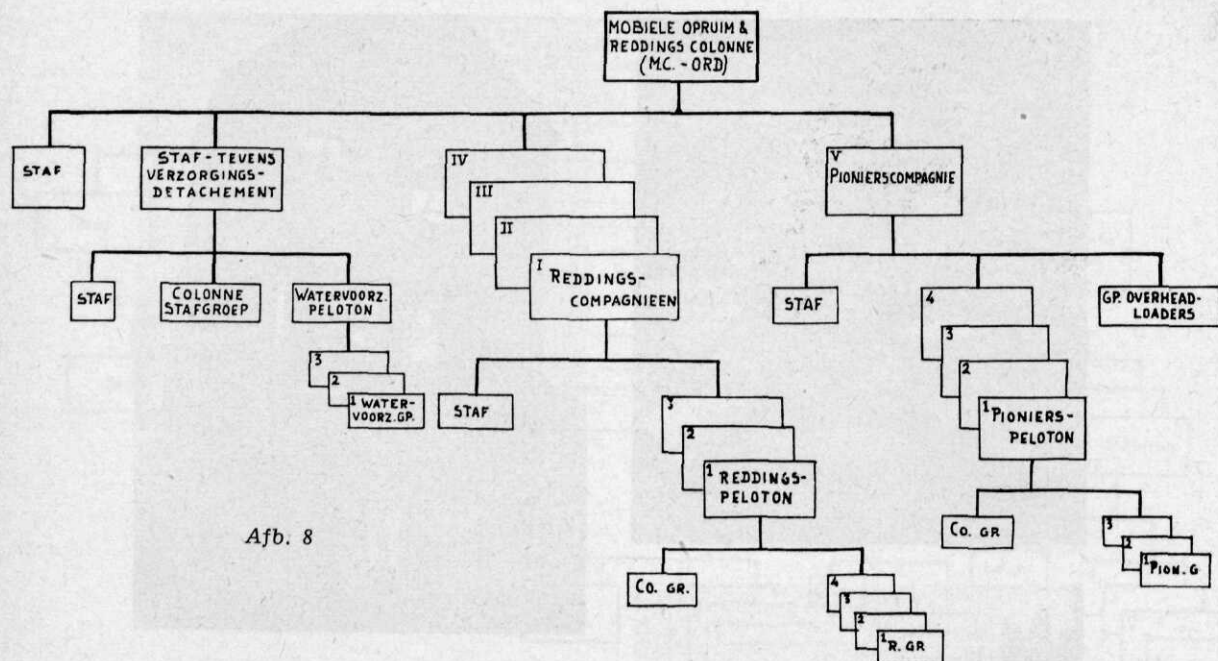
De opbouw van het Korps Mobile Colones

a. Samenstelling van het Korps.

Het Korps zal voorshands bestaan uit 22 operationele eenheden nl.:

- 11 brandweer colones (BWR) genummerd MC 1 t/m 11;
- 6 Opruimings- en reddingcolones (ORD) genummerd MC 31 t/m 36
- en 5 Geneeskundige colones (GD) genummerd MC 51 t/m 55.

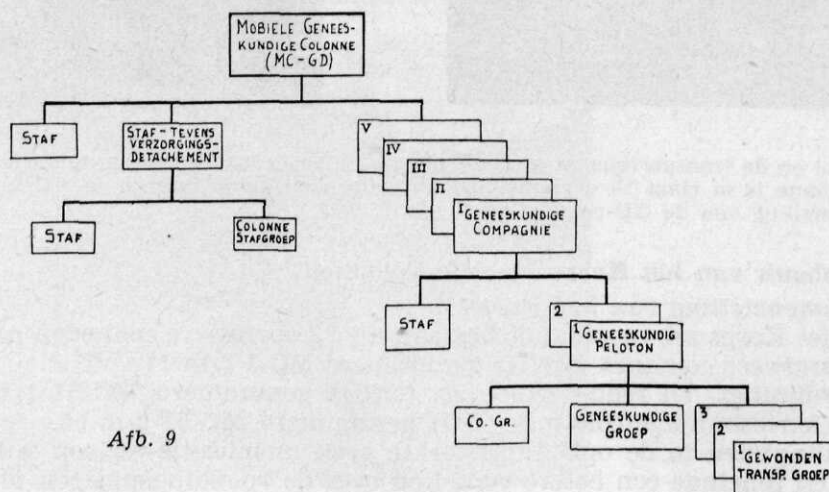
Aangezien in de opleidingssterkte geen mobilisatie-verloop is berekend en teneinde een betere verdeling over de opleidingsploegen te ver-

Afb. 8

krijgen is het opleidingsschema verhoogd tot 24 colonnes (12 BWR, 6 ORD en 6 GD). Hierdoor werd verkregen, dat op de eerste mobilisatie-dag een redelijke reserve aanwezig is in het aanvullingsdepot MC om het mobilisatieverloop op te vangen en verliezen in de eerste actieperiode aan te vullen. Voorts was het mogelijk de opleiding in 6 groepen te doen geschieden (2 BWR, 1 ORD en 1 GD).

Aangezien iedere opleidingsperiode 30 dagen telt (zie onder b) en de capaciteit van het Depot DM rond 1000 man bedraagt, is elke colonnegroep (2 BWR, 1 ORD en 1 GD) verdeeld in drie opleidingsperiodes van 30 dagen (opkomstploegen) waarvoor een termijn van 4 maanden is uitgetrokken. Tussen elke opkomstploeg van 30 dagen ligt dus een interval van enkele dagen. In de eerste periode moet het oefenpeil van groep en peloton zijn bereikt. In de tweede periode staan de oef-

Afb. 9

ningen — behoudens een korte herhaling — op het compagnies-niveau.

Op 31 december 1957 hadden 12 colonnes (6 BWR, 3 ORD, 3 GD) de eerste opleidingsperiode volbracht.

Na de eerste opleidingsperiode worden de colonnes als mobilisabel aangemerkt waarvoor telkenjare de datum van 31 december wordt gesteld t.a.v. de in het afgelopen jaar opgeleide colonnes.

Volgens de huidige regelen is het thans geldende opbouwschema voor het Korps op 1 april 1961 voltooid m.u.v. de tweede herhalings-oefening (zie onder b). Dan zal het Korps een sterkte hebben van rond 20.000 man.

b. *Het personeel*

Het personeel, dat bij de delen van de Krijgsmacht (Land-, Zee- en Luchtmacht) geen mobilisatiebestemming heeft, wordt aan de colonnes toegewezen. Afgezien hiervan heeft de Minister voor Defensie voor elk Krijgsmachtonderdeel een zeker percentage van het in totaal te leveren personeel vastgesteld. Al het personeel heeft de eerste oefening volbracht zodat slechts wordt beschikt over de in de dienstplichtwet en in de wet op het reserve-personeel bepaalde termijn, die de dienstplichtige of de reserveplichtige voor herhalingsoefeningen kan worden opgeroepen. Voor de dienstplichtigen is dit 85 dagen, vandaar dat de voor het Korps beschikbare opleidingstijd is verdeeld in twee herscholingsperioden van 30 dagen in twee opeenvolgende jaren en twee herhalingsoefeningen in colonneverband van 12 dagen te vervullen binnen 4 jaar na de herscholing. Behoudens eventuele afzonderlijke cursussen, stafoefeningen, oefeningen op de kaart e.d. houden de opkomstperioden van officieren en onderofficieren gelijke tred met die van de dienstplichtigen.

De opleiding

De opleiding van de colonnes geschiedt in de Legerplaats Crailo nabij Laren. Het behoeft geen betoog, dat de bijzondere opleidingen ook bijzondere opleidings-accomodatatie vereist.

Zo is in het kamp een speciaal brandweeroefenplein aangebracht waarop de blusgroepen en pelotons de elementaire oefeningen voor het in stelling komen, het afleggen enz., kortom de groeps- en pelotonsdrill kunnen beoefenen. Het is een geasfalteerd terrein van 200 × 150 m waarop 15 groepen (5 pelotons) gelijktijdig kunnen oefenen. Voor de „natte” oefeningen is een waterreservoir gegraven waaruit voor de spuit-oefeningen wordt geput, waarin het „gebruikte” water langs afwateringsgoten weder terugvloeit en waarvan de waterstand door een pompinstallatie automatisch op peil wordt gehouden. Op deze wijze kan ook de belangrijke pompbediener worden geoefend.

Ten behoeve van de ORD is een oefen-rampterrein geprojecteerd naar Engels voorbeeld, waarin de reddings- en pioniergroepen en pelotons onder zo reëel mogelijke omstandigheden kunnen oefenen. Door de aanwezigheid van „gebombardeerde” huizenblokken, flatgebouwen, hoog fabrieksgebouw en een „volledig tot puin gevallen” complex kunnen vrijwel alle omstandigheden worden gecreëerd die zich in de tragische werkelijkheid kunnen voordoen (afb. 6 geeft een fragment van oefenterrein). Door de werkelijk aanwezige water-, gas en elektriciteitsleidingen kunnen de reddings- en pionieroefeningen niet ontaarden in een spel. De groepen moeten, bij het zich banen van een weg naar inge-

sloten slachtoffers in kelders, schuilplaatsen en ruines, met uiterste voorzichtigheid en bekwaamheid te werk gaan. Dit terrein leent zich mede voor gecombineerde oefeningen BWR, ORD en GD.

Voorts treft men in het kamp een maquettezaal aan waar een sterk gevarieerd stadsbeeld voorgesteld is. Als kaderoefening kunnen op de maquette verschillende operaties worden gespeeld, teneinde groeps-, pelotons- en compagniescommandanten de taktiek en bevelvoering van de kleine eenheden in een rampgebied, te onderwijzen. Want ook hier spelen taktiek en bevelstechniek van groep tot colonne een belangrijke rol.

Bijzondere opleidingen, koks, mess-bedienden, fouriers, administrateurs, S4 personeel, monteurs, enz. geschieden buiten het Korps met welwillende medewerking van de Inspecteur der Opleidingen en de Wapen-inspecteurs daartoe gemachtigd door de Chef van de Generale Staf. Het zou ook weinig efficiënt zijn deze opleidingen — uitzonderingen daargelaten — binnen het Korps te doen geschieden.

De colonne-staven worden eveneens 2×30 dagen voor herscholing opgeroepen. Behoudens een enkele drie-daagse stafoefening in het terrein, wordt de eerste periode besteed aan de diensttechnische en taktische kennis en oriëntering. Uiteraard treden voor de colonnestaven de taktische, logistieke en bevelstechnische aangelegenheden op de voorgrond.

De tweede opkomstperiode van de colonnestaven is meer in het bijzonder gericht op stafoefeningen in samenwerking met de plaatselijke en regionale BB-staven van die gebieden, die als vitaal worden aange merkt. De bedoeling is op deze wijze te komen tot het opstellen van operatieplannen, die in de archieven van de staven onder codewoord worden opgelegd. In de loop der jaren zullen voor ieder van deze gebieden geleidelijk verschillende uitgewerkte operatieplannen tot stand moeten komen. Daarnaast krijgen de colonnestaven in deze periode — die samenvalt met de tweede periode van een herscholingsploeg — bescheiden gelegenheid zich in de bevelvoering van een colonne van beperkte en gemengde samenstelling te oefenen.

De 12-daagse herhalingsoefeningen hebben tot doel de colonnes in het organieke colonne-verband te oefenen. De bedoeling is, dat zij verlopen als een mobilisatie-oefening. De colonnes zijn de gehele periode volledig te velde. De beoefening van de legering in wisselende omstandigheden en de verplaatsingen in de verschillende marsvormen bij dag en bij nacht zullen zoveel mogelijk worden gecombineerd met de inzet in een verondersteld rampgebied in samenwerking met plaatselijke en regionale BB organisaties.

Het zou mij op deze plaats te ver voeren een uiteenzetting te geven over de te behandelen *oefenstof* gedurende de opleidingsperioden. Dank zij de omstandigheid dat vrijwel alle bij het Korps MC's ingedeelde militairen een volledige militaire opleiding gedurende de eerste oefening hebben doorlopen en dus gewend zijn aan het optreden in groepsverband, bevelvoering en discipline kan — behoudens het opruimen van enkele militaire vakken — vrijwel de gehele beschikbare tijd worden besteed aan de vaktechnische aangelegenheden. De grote verscheidenheid van het materieel van de colonnes vraagt vele gespecialiseerde opleidingen die voor het merendeel een uitgesproken technische inslag hebben.

De wapentechnische opleiding van het MC personeel is zeer bescheiden. Teneinde zich gedurende marsen en legering te kunnen beschermen tegen vijandige of vijandelijke elementen, zomede om in het

rampgebied waarin zij optreden, met gezag te kunnen optreden tegen sabotage en plundering, zijn de mobiele colonnes op eenvoudige wijze bewapend nl. officieren: pistool of revolver; onderofficieren: pistool-mitrailleur (Sten) en per groep 1 à 2 pistool-mitrailleurs (Stens). Een nadere individuele bewapening en enige afweermiddelen tegen rechtstreeks aanvallende vliegtuigen zou zeker gewenst zijn. Voor het huidige ligt zulks echter niet in het voornemen. De wapentechnische opleiding beperkt zich dan tot de behandeling van en het schieten met resp. het pistool (revolver) en de pistool-mitrailleur.

Taktiek van de Mobiele Colonnes

1. Verplaatsingen en legering

Voor wat betreft de verplaatsingen en de legering volgen de Mobiele Colonnes — behoudens enkele ondergeschikte afwijkingen — de regelen ter zake neergelegd in het Voorschrift nr 1120-7 en -9 Velddienst. T.a.v. de verplaatsingen zijn in het algemeen slechts regelen betreffende de „administratieve verplaatsingen”, van toepassing. Aangezien de mobiele colonnes slechts zullen optreden binnen de Nationale sector zijn zij m.b.t. de uitwendige veiligheid aangewezen op de bescherming, die de Territoriale verdediging biedt.

De afwachtingsopstellingen van de Mobiele Colonnes dragen in het algemeen het beeld van een legeringsgebied buiten 's vijands bereik. De volledige motorisering van de colonnes, alsmede de eis dat de colonnes het legeringsgebied (de afwachtingsopstelling) steeds in alle richtingen moeten kunnen verlaten, stelt uiteraard aan de wijze van legering bijzondere voorwaarden.

De taktische kennis en het taktisch kunnen van commandanten en staven van de Mobiele Colonnes dienen ten deze op het peil te staan van die van bv. een bataljon infanterie of afdeling artillerie.

2. de inzet

A l g e m e e n

De inzet van de mobiele colonnes vroeg uiteraard om geheel nieuwe en voor deze eenheden geschikte taktische regelen. Bij het vaststellen van deze regelen is uitgegaan, van het beginsel, dat de mobiele colonnes normaal zullen komen te staan tegenover oppervlakte calamiteiten, die in het algemeen het beeld geven van brede brand- of destructie-fronten, waarin en waarachter de slachtoffers zich bevinden. De door de MC-eenheden in te nemen fronten zijn hierop ingesteld. Indien de calamiteit zich tekent door vele min of meer geïsoleerde complexbranden of vernielingen, kunnen de fronten van de eenheden uiteraard belangrijk worden verbreed en de acties vallen dan uiteen in min of meer gescheiden compagnies- of pelotonsacties. Hoe kleiner het actieniveau, hoe meer de blus- en reddingstechniek van de normale vredes brandweerdienst wordt benaderd. Het behoeft geen betoog, dat zulks bij oorlogsrampen hoge uitzondering zal zijn. Ook al zou deze techniek in het beginstadium van de ramp toepassing kunnen vinden, dan hebben normaliter slechts de plaatselijke organisaties de kans daartoe. Bij de inzet van de Mobiele Colonnes is dit stadium als regel reeds gepasseerd. Na alarmering en voorlopige bevelen zullen de colonnes zich — overeenkomstig de normale marsregelen — van de afwachtingsopstellingen naar het rampgebied begeven. Nabij het rampgebied zullen de colonnes

zich in kleinere eenheden verspreiden, die zich langs secundaire en tertiaire wegen — geleid door gidsen van de plaatselijke organisaties — naar de voor de eenheden aangewezen *uitgangsstellingen* begeven. Aan de colonnes zullen als regel bepaalde vakken, frontdelen worden toegevoerd, die zoveel mogelijk overeenkomen met de vakindeling van de plaatselijke organisatie. Van de uitgangsstelling uit wordt de actie ingezet, aanvangende in de zg. startlijn.

De Brandweercolonne

De uitgangsstelling van de Brandweercolonne is in het algemeen gebonden aan het beloop van het open water, aangezien de Mobiele Brandweer Colonnes uitsluitend kunnen optreden van open water uit. De verkenning en vaststelling van de open waterwinplaatsen is dan ook de eerste zorg van de Commandanten. Het door de colonne in te nemen front is mede afhankelijk van de afstand van waterwinplaats tot het te bestrijden vuurfront (startlijn). Op grond van het beschikbare slan-genmaterieel en de capaciteit der motorspuiten kan iedere spuiteenheid een afstand van ± 350 m overbruggen. Boven deze afstand moet in „aanjaagverband” worden gewerkt waarvoor motorspuiten moeten worden tussengeschied. Op deze wijze kan het aantal bluseenheden „in voorste lijn” belangrijk teruglopen. Onder zeer ongunstige omstandigheden kan op deze wijze het peloton teruglopen tot één bluseenheid in voorste lijn nl. één haalgroep (waterwinplaats), twee aanjaaggroepen en één blusgroep. De tussenruimte tussen de bluseenheden is ongeveer 40 à 50 m zodat de maximaal in te nemen frontbreedten (zonder aanjaagverband) zijn: peloton ca. 200 m, comp. ca. 600 m, de colonne ca. 2500 m.

Als wij bedenken, dat het bombardement op Hamburg in 1943 na 3 uur een ontoegankelijke vuurhaard veroorzaakte van ca. 13 km² oppervlakte met een omtrek van ca 17 km en dat een 20 kt atoombom een destructie en brandgebied veroorzaakt van ca 16 km omtrek, dan volgt hieruit, dat de capaciteit van de enkele colonne en het aantal beschikbare colonnes nog bescheiden is.

De eerste taak van de Brandweereenheden zal zijn de vuurhaard binnen een voorafbepaalde *stoplijn* te houden; van daar uit moet worden getracht voet voor voet terrein te winnen. Daarnaast treden de brandweereenheden op als ondersteuning van de Opr. en Redd. eenheden om door tijdelijk onderdrukken van de vuurhaard deze eenheden in staat te stellen de reddingstaak te vervullen.

Opruimings- en Reddingscolonne

Alhoewel in beginsel de ORD-eenheden met de wind mee „achter het vuur” het rampgebied binnendringen en de BWR-eenheden daarentegen bij voorkeur de vuurhaard tegen de wind in bestrijden, zullen de uitgangsstellingen van ORD en BWR veelvuldig samenvallen. Zonder brandweersteun zullen de ORD-eenheden aanvankelijk hun taak als regel niet kunnen vervullen. Het zal van de omvang van brand en destructie afhangen in welke verhouding de BWR en ORD in onderling verband optreden.

De pioniercompagnie — waaraan in het ORD colonnefront afzonderlijke technische taken worden opgedragen, of die bij uitzondering zelfstandig kan worden ingezet — buiten beschouwing latende, telt de ORD

colonne 48 reddingseenheden waaraan normaliter eveneens een destructie front van 40 à 50 m per eenheid wordt toegewezen. Het inzetfront van een ORD colonne is dus eveneens gemiddeld 2,5 km. Bij zeer gespreide destructie kunnen ook de frontbreedten van deze eenheden belangrijk groter zijn. Als regel wordt aan de reddingscompagnie een peloton pioniers toegevoegd.

Geneeskundige colonne

Hiervoor kunnen geen frontnormen worden opgegeven. In het algemeen geldt dat per peloton een verzamelplaats gewonden wordt ingericht (10 per colonne). De plaats van deze verzamelplaatsen is geheel afhankelijk van het wegennet en de mogelijkheid om zulk een verzamelplaats in te richten. Aangezien de geneeskundige pelotons niet beschikken over tentaccommodatie, zijn zij aangewezen op buiten en om het rampgebied aanwezige accommodatie. Deze accommodatie bepaalt de afstand tot het rampgebied en de tussenruimte tussen de verzamelplaatsen.

Onderscheidingsteken en tenue

Voor de tenuen en onderscheidingsteken voor het Korps Mobiele Colonne wordt verwezen naar de Ministeriële beschikkingen d.d. 26 nov. 1955 Bureau Mobiele Colonne nr 210.482/U (legerorder nr 55298 code 57/25).

Uit de buitenlandse vakpers

Een militaire loopbaan

Het Engelse gouvernement is teruggekomen van de dienstplicht en wil in 1962 een leger hebben, dat geheel uit vrijwilligers bestaat. De werving loopt echter niet geheel volgens de verwachtingen. De salarissen werden verhoogd, doch dit is niet het enige antwoord op een mogelijke vooruitgang in de werving. Er zijn vele andere overbekende factoren zoals onzeker bestaan, voortdurende gezinscheiding, slechte huisvesting, enz. Pogingen werden in het werk gesteld verbetering in deze factoren te brengen. Een ongelukkig feit is echter dat het merendeel van deze factoren drukt op de ouderen en het zijn juist deze ouderen, die de beste reclame voor het leger kunnen en zouden moeten maken. De jonge militair komt onder invloed van de oudere en wanneer deze niet met enthousiasme dient, zal hij de jongere in voorkomend geval niet aanmoedigen zijn contract te verlengen.

Er bestaat een groot verschil tussen een succesvol militair van medio 40 jaar en de even succesvolle burger van die leeftijd. De militair heeft een grote teruggang van zijn inkomen in het voor-

uitzicht juist op het tijdstip dat normaal zijn verantwoordelijkheid tegenover zijn gezin het grootst is (pensioen op $\pm$ 45 jarige leeftijd), een burger van dezelfde leeftijd is daarentegen juist halverwege.

Schrijver betoogt dan ook dat de militair een loopbaan tot tenminste 65 jaar gegarandeerd moet worden (althans voor diegenen die steeds met enthousiasme hun dienst hebben gedaan) en ziet een mogelijkheid in de vele functies die door burgers binnen het militaire bedrijf worden vervuld. Het is dan noodzakelijk, dat zijn pensioen, tezamen met zijn salaris als burger, niet minder is dan zijn salaris vóór zijn pensioenering en dat verdere verhogingen nog mogelijk blijven.

De vroegere voordelen van het militaire ambt zijn veel vervaagd. Het hebben van een zeker pensioen is tegenwoordig ook niet meer een trekpleister voor de militaire dienst, daar dit vrijwel overal gegeven wordt. (In dit artikel worden vrijwel dezelfde problemen aangesneden, die momenteel onze werving beïnvloeden Ref).

„A service career”, door Colonel H. C. B. Cook, O. B. E. in „Army Quarterly”, apr. 1958. H.T.

Militair waarnemer in het Midden-Oosten

door J. J. M. ANTONIETTI en J. A. BOR, *Kapiteins der Infanterie, United Nations Military Observers.*

De ontwikkeling van het Palestina-conflict is een droeve, lange en vooral ingewikkelde geschiedenis. Het is ondoenlijk, en het valt buiten het bestek van dit artikel, om hier de voorgeschiedenis van het huidige gebeuren in zijn geheel weer te geven. Voor een goed begrip van de toestanden en het werk van de waarnemer dient men evenwel het een en ander te weten over het ontstaan van de „*United Nations Truce Supervision Organization in Palestine*” (UNTSOP), die, zoals de naam reeds aangeeft, zich bezig houdt met het toezien op de juiste naleving van de wapenstilstandsovereenkomsten.

Diegenen, die belangstellen in een uitvoerige behandeling van de ontwikkeling van de laatste jaren, kunnen wij de volgende brochures van het Ministerie van Buitenlandse Zaken aanbevelen.

Nr 6: Palestina in de Verenigde Naties (Eerste Bijzondere Zitting van de Algemene Vergadering, New York, 28 april-15 mei 1947, alsmede Commissie van Onderzoek).

Nr 10: Palestina in de Verenigde Naties (Tweede Algemene Vergadering, 16 september-29 november 1947, alsmede Tweede Bijzondere Algemene Vergadering, 16 april-14 mei 1948).

Nr 46: Het Midden-Oosten en de Verenigde Naties (oktober-december 1956).

Na het einde van de Tweede Wereldoorlog namen de spanningen tussen Joden en Arabieren in Palestina voortdurend toe en resulteerden in steeds meer en heviger gewapende conflicten. Het Verenigd Koninkrijk, dat Palestina als mandaatgebied beheerde, gaf in april 1947 de wens te kennen de Palestijnse kwestie op de agenda van de Algemene Vergadering van de V.N. geplaatst te zien. Zulks in verband met het reeds vroeger geuite verlangen om van het beheer van het mandaatgebied ontheven te worden.

Verscheidene commissies, ingesteld door de organisatie der Verenigde Naties, trachtten vergeefs oplossingen voor de geschillen te vinden, die voor Joden en Arabieren aanvaardbaar zouden zijn en het weerkeren van orde en rust zouden bespoedigen. O.m. stelde de veiligheidsraad een „*Truce Commission for Palestine*” in, die echter weinig resultaat boekte.

Het Britse mandaat eindigde op 15 mei 1948 en onmiddellijk werd de staat Israël uitgeroepen, die prompt door een groot aantal landen werd erkend. De Arabische Liga reageerde, door de troepen van Libanon, Syrië, Egypte, Irak en Trans Jordanië het land te doen binnenrukken, waarop hevige gevechten uitbraken. Verschillende malen werd door de Veiligheidsraad een „staakt-het-vuren” gelast, echter zonder resultaat. Op 11 juni 1948 werd, voor de duur van vier weken, een wapenstilstand gesloten. Teneinde een juist uitvoeren van en toezicht op de werking van de overeenkomsten te verzekeren werd nu, op verzoek, door België, Frankrijk, de Verenigde Staten en Zweden een aantal officieren en materieel ter beschikking gesteld. Het Secretariaat-Generaal van de V.N. voorzag in het noodzakelijke verbindings-, administratief en beveiligingspersoneel.

Na afloop van de wapenstilstandstermijn braken opnieuw gevechten uit, gevolgd door een nieuwe opdracht van de veiligheidsraad om het vuren te staken. Schermutselingen bleven echter plaats vinden, totdat in januari 1949, op het eiland Rhodes, onderhandelingen werden geopend om te komen tot een meer effectieve en permanente wapenstilstand. Na verloop van tijd werden nu „*General Armistice Agreements*” getekend door Israël en Libanon, Syrië en Egypte en het inmiddels uitgeroepen Hasjemitisch Koninkrijk van de Jordaan (het voormalige Trans Jordanië). Saoedi-Arabië en Irak, die niet aan Israël grensden, tekenden geen overeenkomsten, doch gaven te kennen zich te zullen houden aan de verplichtingen door hun bondgenoten aangegaan.

Op 11 augustus 1949 werd per resolutie van de veiligheidsraad o.m. bepaald, dat er een permanente organisatie voor toezicht diende te zijn, die een „*Chief of Staff*” als hoofd zou hebben. Op het juist uitvoeren van de wapenstilstandsbepalingen zou worden toegezien door zg. „*Mixed Armistice Commissions*” (MACs), onder voorzitterschap van de „*chief of staff*”, of een ouder officier van het waarnemerskorps, door de „*chief of staff*” als zodanig benoemd en door beide partijen geaccepteerd.

De wapenstilstandsvereenkomsten

Er is een grote mate van overeenkomst tussen de verschillende „*General Armistice Agreements*”, daar zij alle werden opgesteld met het oogmerk: „*to facilitate the transition from the present truce to permanent peace in Palestine*”. Daar gewapende conflicten deze overgang het eerst en het meest zouden bemoeilijken, werden in de overeenkomsten eerst maatregelen getroffen om de strijdende partijen te scheiden en troepen concentraties in de grensgebieden te voorkomen. Ook verplichtten de partijen zich af te zien van elke daad, schriftelijke of mondelinge uiting, die een bedreiging voor de ander zou kunnen inhouden. Uiteraard bevatten de overeenkomsten ook een groot aantal detailregelingen voor het terugtrekken van de troepen, het uitwisselen van gevangenen e.d. (waarvan sommige dus niet meer actueel zijn) en het beloop van de wapenstilstandslijnen en het vaststellen van gedemilitariseerde gebieden. De laatste belangrijke bepaling is, dat de overeenkomsten en alle hieruit voortvloeiende handelingen en regelingen geen invloed zullen hebben op de uiteindelijke status van de betrokken gebieden. Dit houdt dus in, dat alles grenscorrecties en lokale overeenkomsten later weer ongedaan kunnen worden gemaakt en niet bindend zijn voor een eventuele vredesconferentie.

Enerzijds is dit een gelukkige gedachte geweest. Het had immers al heel wat voeten in de aarde gehad, voordat men de partijen tot onderhandelen aan één tafel had en om verder bloedvergieten te voorkomen, diende spoedig een akkoord te worden bereikt. Haarkloverijen, die de kans op het stoken der onderhandelingen slechts konden vergroten, werden nu vermeden en de rust zou snel kunnen terugkeren. Anderzijds heeft de goed bedoelde spoed echter tot gevolg gehad, dat de demarcatielijnen zo gehaast op de kaart zijn gezet, dat vele dorpen van hun weiden en bronnen zijn afgesloten en menige boer zijn akkers niet meer kan betreden zonder een grensincident te veroorzaken. Op sommige kaarten, die het beloop van de demarcatielijnen weergeven, zijn deze zo dik gedrukt, dat zij in het terrein een strook van 50 meter diep vertegenwoordigen. Het is duidelijk, dat ook dit aanleiding geeft tot verschillen van opvatting en de kans op incidenten slechts vergroot.

In de loop der jaren zijn door de MACs dikwijls oplossingen voor de twijfelgevallen en onvoorziene omstandigheden gevonden en zo is er een jurisprudentie ontstaan. Van de waarnemer wordt veel tijd en studie gevorderd om zich met de overeenkomsten en de geschapen precedents vertrouwd te maken.

De gemengde wapenstilstandscommissies (MACs)

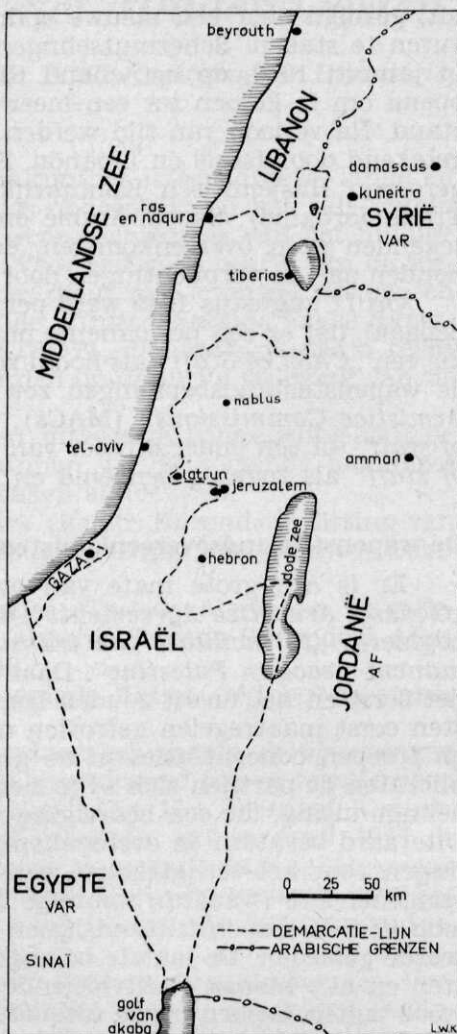
In elke overeenkomst, die Israël met een Arabische staat heeft afgesloten, is voorzien in een wapenstilstandscommissie, die tot taak heeft om in onderling overleg geschillen bij te leggen en klachten te onderzoeken naast de algemene taak van toezicht op de naleving van de wapenstilstandsvoorzieningen. Zo'n commissie bestaat uit twee gedelegeerden van Israël en twee gedelegeerden van een Arabische staat, onder voorzitterschap van een officier van het waarnemerskorps. De voorzitter wordt in zijn werk bijgestaan door een aantal militaire waarnemers en burger administratief en verbindingspersoneel, afkomstig van het hoofdkwartier in New York.

Teneinde een inzicht te krijgen in de werkwijzen van de verschillende commissies is het gewenst, dat men weet, dat de meest voorkomende incidenten zijn:

- het concentreren van troepen aan de demarcatielijnen, boven het toegestane aantal;
- beschietingen over de demarcatielijn;
- schendingen van het luchtruim of de territoriale wateren van de andere partij;
- grensoverschrijdingen door militairen, burgers of vee;
- geschillen over landbouwgrond, waterbronnen en visrechten, vooral in de gedemilitariseerde gebieden.

Ook al zijn de partijen erop uit om de kans op incidenten zo klein mogelijk te maken, dan is zulks nog zeer moeilijk in verband met de lange grenzen en de bevolkingsconcentraties, die onmogelijk volledig

WERKTERREIN UNTSOP

Opmerkingen:

1. De gedemilitariseerde zones zijn niet aangegeven.
2. Gemengde wapenstilstandscommissies te: Jeruzalem, Gaza, Damascus en Beyrouth.
3. Waarnemingspostcontrolecentra voor de grens Israël-Syrië te: Tiberias en Kuneitra.
4. UNTSOP-posten te: Nablus, Latrun, Hebron en Ras Naqura.
5. Mount Scopus ligt n.o. van Jeruzalem.

door de partijen kunnen worden gecontroleerd. Zo heeft bijvoorbeeld de demarcatielijn tussen Israël en Jordanië een lengte van 531 km, terwijl in het zuidelijke deel van beide landen Bedouïnenstammen leven, die reeds sinds de tijd van Abraham vrij rondzwerven en voor wie het begrip demarcatielijn maar moeilijk te bevatten is.

Is een waarnemer bij een MAC ingedeeld, dan kan hij, hetzij van de voorzitter dan wel van de „chief of staff”, de volgende opdrachten krijgen:

- het onderzoeken van eisen en klachten, die door een der partijen aan de MAC worden voorgelegd. De resultaten van zo'n onderzoek worden altijd vastgelegd in een Engels of Frans rapport, volgens een vastgestelde vorm;
- het voorkomen en stoppen van een vuurgevecht;
- het bemannen van waarnemingsposten;
- het uitvoeren van patrouilles en inspectietochten;
- het uitwisselen van gevangenen, lijken en vee;
- toezicht houden bij het cultiveren van grensstroken;
- supervisie bij malariabestrijding en het tegengaan van sprinkhanenplagen en hondsdoelheid, waartoe de partijen soms samenwerken.

De UNTSO beschikt over waarnemers van de volgende landen: Australië 4, België 4, Canada 14, Denemarken 6, Frankrijk 6, Nederland 2, Nieuw Zeeland 5, Noorwegen 8, Verenigde Staten 7, Zweden 13.

Eisen te stellen aan de waarnemers

Om zijn werk naar behoren te kunnen doen en de organisatie van nut te kunnen zijn moet de waarnemer aan de volgende eisen voldoen.

- Hij moet zich vlot van het Engels en het Frans kunnen bedienen, zowel in woord als geschrift. Daar zijn rapporten de basis kunnen vormen voor handelingen van de veiligheidsraad is het imperatief, dat hij zich in deze talen correct weet uit te drukken.
- De waarnemer moet lichamelijk fit zijn en over een goed uithoudingsvermogen beschikken. Vele lange, vermoeiende tochten per auto, te voet en soms te paard of kameel moeten worden gemaakt, in zwaar terrein en onder dikwijls uitputtende weersomstandigheden.
- Hij moet bijzonder bedreven zijn in het autorijden in allerlei terrein-

*V.N.-waarnemers
in de woestijn*

soorten en eenvoudige reparaties zelf kunnen uitvoeren. De waarnemer rijdt zijn eigen jeep (stationwagon 4 x 4) onder dikwijls erbarmelijke terreinsomstandigheden.

— De NATO radiotelefonie procedure moet geen geheimen voor hem hebben, daar voor het voorkomen en stoppen van incidenten goede verbindingen essentieel zijn.

— De waarnemer moet goed weten om te gaan met kaart en kompas. Dit lijkt wellicht ietwat al te vanzelfsprekend, maar de ervaring heeft uitgewezen, dat erop dit gebied nog wel eens iets hapert. Waar van een juiste en snelle plaatsbepaling het voorkomen van een geschil kan afhangen, zal het duidelijk zijn dat het onderwerp kaartlezen alle aandacht verdient.

— Door zijn omgang met beide partijen beschikt de waarnemer vaak over kennis, die voor de andere partij van veel belang kan zijn. De waarnemer dient derhalve veiligheidsbewust te zijn. Hij moet zich in de omgang, het sociale verkeer en bij het gebruik van radiotelefonie de nodige reserve opleggen en zeer voorzichtig zijn in zijn uitlatingen over zijn activiteiten.

— Enige kennis van ondervragingstechniek is onontbeerlijk, daar een groot deel van de onderzoeken bestaat uit het horen van getuigen.

— De waarnemer moet zich vertrouwd maken met de wapens en de tactiek van de betrokken partijen. Niet alleen van die der geregelde strijdkrachten, maar ook van die van vrijkorpsen en partijgangers.

— De belangrijkste eis is echter, dat hij te allen tijde in staat moet zijn om een strikt neutrale en volkomen objectieve houding aan te nemen. Zijn eigen opinie en sympathieën mogen bij zij rapportage geen enkele rol spelen.

Het optreden van de waarnemer

De waarnemer dient zich steeds ervan bewust te zijn, dat hij een delicate taak heeft en zich bezighoudt met zaken die internationaal van groot belang kunnen zijn. Daarom moet hij steeds eerlijk en onpartijdig optreden en zijn waarnemingen zonder enig vooroordeel rapporteren. Alleen dan kan zijn chef, de voorzitter van de wapenstilstandscommissie, de juiste beslissingen nemen.

Steeds dient hij voor ogen te houden, dat hij op de eerste plaats de belangen van de Verenigde Naties moet dienen. Hij is niet, zoals bijvoorbeeld de militaire attaché, aan het werk voor zijn eigen regering. Elk pogen om militaire informatie of inlichtingen te verzamelen is uit den boze. Dit kan de waarnemer alleen maar compromitteren en dus de belangen van de organisatie schaden.

Ook al werkt de waarnemer niet voor zijn eigen regering, toch wordt hij door zijn collega's en de partijen, waarmee hij samenwerkt, beschouwd als een vertegenwoordiger van zijn land en leger. Hij moet er dus rekening mee houden nauwkeurig te worden gadegeslagen. Hoewel in de strikte betekenis dus niet in diplomatieke dienst zijnde, moet hij toch gedragen als een vertegenwoordiger van Nederland.

De vaderlandse deugd van verdraagzaamheid moet hij naarstiglijk beoefenen. In het midden Oosten zijn de mensen nu eenmaal wat meer emotioneel en dit maakt het zeer gewenst tolerant te zijn met betrekking tot de verschillende politieke richtingen, godsdienstige opvattingen en plaatselijke gebruiken. Door onkunde en onbekendheid met locale omstandigheden kan snel kwaad bloed worden gezet en de waar-

nemer doet er dan ook goed aan om zich niet te snel een oordeel aan te matigen en met het uitspreken hiervan met de nodige omzichtigheid te werk te gaan.

Activiteiten buiten dienst

Buiten de eigenlijke dienst zijn er in het Midden-Oosten nog vele interessante zaken te zien en te leren. De diplomatieke status van de waarnemer maakt het hem mogelijk om met een minimum aan formaliteiten grenzen en demarcatielijnen te passeren en rond te reizen in dit deel van de wereld, waar de drie grote monotheïstische godsdiensten hun oorsprong vonden. Hij kan rondtrekken in een gebied dat zich uitstrekt van „Tadmor tot Thebes” en waar veldheren van Ramses II tot Allenby met hun legers zijn doorheen getrokken. De bijbelse geschiedenis wordt hier veel duidelijker en men krijgt een goed begrip voor de moeilijkheden die de Kruisvaarders hadden te overwinnen en een groot respect voor de ridderlijke Salah ed Din (Saladein) die hen versloeg. Hij leert de woestijn kennen, hij kan skiën in de Libanon en rotsklimmen in de Sinäi.

Het samenwerken met officieren van zoveel verschillende landen is zeer interessant en leerzaam.

Wanneer wij dan vermelden dat de waarnemer door zijn omgang met onze eigen en andere diplomatieke vertegenwoordigers een unieke gelegenheid wordt geboden om eens achter de diplomatieke schermen te kijken en een goed inzicht kan krijgen in de internationale verhoudingen, dan moge het een ieder duidelijk zijn, dat dienst bij de Verenigde Naties belangrijk, leerzaam en aangenaam werk kan zijn.

Uit de buitenlandse vakpers

De verplaatsing van een strategische eenheid.

Met het woord „strategische eenheid” wordt een eenheid bedoeld, samengesteld uit grotere eenheden in een hoger, logistiek zelfstandige verband. Als voorbeeld zou men een legerkorps kunnen nemen bestaande uit 2 tankdivisies en 1 infanteriedivisie, voorzien van alle ondersteunende en logistieke eenheden, die noodzakelijk zijn voor een volledige zelfstandigheid. Momenteel bestaat een dergelijke macht uit ongeveer 100.000 man met 25.000 voertuigen, de dagelijks benodigde bevoorrading bedraagt ongeveer 5.000 ton.

Hoe kan men, in een atoomoorlog een eenheid van deze grootte nu laten verplaatsen over een afstand van bv. 500 km?

Wil men *luchtransport* toepassen, dan heeft men voor het deel dat door de lucht vervoerd kan worden 10.000 transportvliegtuigen in vier vluchten nodig en bovendien moet men beschikken over een groot aantal vliegvelden. Onder de huidige omstandigheden is dit onmogelijk.

Spoorwegvervoer is zeer onzeker gezien de grote kwetsbaarheid van de spoorwegen en het rollend materiaal.

Wegtransport zal grote moeilijkheden opleveren gezien de vele kwetsbare punten, natuurlijke of die welke door atombombardementen worden veroorzaakt. Ondanks de risico's blijft deze wijze van vervoer de methode die de meeste kans van slagen biedt.

Helikoptervervoer komt, gezien de capaciteit van 6 ton per helikopter, voor deze grote verplaatsingen in het geheel niet ter sprake.

Al deze wijzen van vervoer zijn dus onbevredigend. Het ogenblik is aangebroken waarop de problemen omtrent organisatie en structuur van strategische eenheden reserves opnieuw bezien moeten worden. Zij moeten in principe bestaan uit lichte, zeer mobiele basis-eenheden uitgerust met terreinvoertuigen.

„*Le déplacement des masses stratégiques*”, door Général d'Armée R. Salan in „*Revue Militaire Générale*”, juli 1958.
H.T.

De verzorgingscompagnie van het bataljon infanterie

door H. H. WISSELS, Eerste Luitenant der Infanterie.

Sedert ongeveer een jaar komt in de organisatie van het parate bataljon infanterie een verzorgingscompagnie voor. Een handleiding of een voorschrift omtrent het gebruik van deze compagnie te velde is echter nog niet verschenen. Het lijkt daarom zinvol de in de praktijk met deze compagnie opgedane ervaringen, zoals hieronder volgt, vast te leggen.

Organisatie

De verzorgingscompagnie is opgebouwd uit een: staf (CC/tvs Hoofd sie 4); administratie en personeelsgroep; geneeskundig peloton; verzorgingspeloton (PC/tvs PLV.CC). De compagnie valt te velde normaliter uiteen in drie delen. De staf en het verzorgingspeloton betrekken een verzorgingsgebied, het geneeskundig peloton voegt zich bij het bataljon, en de administratie en personeelsgroep meldt zich bij het Administratief Centrum van de divisie.

Verzorgingsgebied

Om het bataljon tijdens acties minder log en kwetsbaar te maken, wordt op een afstand van 5 à 30 km een afzonderlijk verzorgingsgebied ingericht. Behalve de onder „Organisatie” genoemde onderdelen bevinden zich in dit gebied de compagnieskeukens en de niet voor het voeren van het gevecht benodigde voertuigen, waaronder alle 3-tonners m.u.v. de AG-wagen van de bataljonsstafgroep. Als commandant van dit gebied treedt de kapitein/C-verzorgingspeloton/tvs PLV.CC op. In de praktijk blijken namelijk de grote afstand, de slechte verbinding en de snelle wisselingen in het gevecht de CC/tvs Hoofd sie 4 te dwingen tot een bijna voortdurend verblijf op de bataljonscommandopost. Per slot is en blijft deze functionaris coördinerend stafofficier.

De C-verzorgingsgebied regelt de indeling, beveiliging, verbinding en interne verzorging met behulp van de staf van de verzorgingscompagnie. Voorts regelt hij de uitvoering (en het toezicht hierop) van de door de S4 gegeven verzorgingsopdrachten met behulp van de groepscommandanten van het verzorgingspeloton.

Om verbinding met het bataljon te onderhouden, beschikt de staf van de verzorgingscompagnie over een radiotoestel WS-31. Zelfs met behulp van een (klasse IV-) antenne-uitrusting RC-296 blijkt met dit toestel geen (blijvende) verbinding tot stand te brengen. Overblijft, de verbinding te onderhouden door middel van een jeepordonnans of persoonlijk contact.

In verband met de aard van de in het verzorgingsgebied te verrichten werkzaamheden (bv. bereiden van maaltijden) en ook omdat meestal voorraden aan de grond staan (bv. ladingen van voor personeelsvervoer ingezette voertuigen), is het wenselijk verplaatsingen van dit gebied te beperken tot maximaal één per etmaal. Bovendien dient het bevel tot verplaatsing zeer tijdig te worden gegeven.

Bevoorrading

1. Algemeen

De bevoorrading van het bataljon is in handen van de bevoorra-

dingsgroep van het verzorgingspeloton. Deze groep is onderverdeeld in een bureauploeg, een ontvangst- en verdeelploeg en een munitieploeg. In verband met de geringe sterkte van deze ploegen en de grote afstanden tot de bevoorradende eenheden enerzijds en het bataljon anderzijds is de bevoorrading een veel planning, vervoer en tijd eisende aangelegenheid.

2. Klasse I

Er wordt normaal op bataljonsniveau gekookt en wel om de volgende redenen:

- toezicht (door de sgt I/menagemeester/voedingsadviseur);
- ontlasting van de vechtcompagnieën;
- watervoorziening (er zijn slechts 3 watertrailers beschikbaar);
- economisch gebruik van de keukervoertuigen.

In de praktijk blijkt, dat de bevoorrading met Klasse I-goederen en het houden van toezicht voor één onderofficier een te zware opgave is en wel omdat de keukens momenteel onder bevel staan van korporaals in plaats van sergeants. Het is dan ook noodzakelijk voor dit toezicht een extra luitenant of vaandrig aan te trekken. De opvoer van de maaltijden, water en veldpost geschiedt volgens een door de S4 op te stellen voedingsplan.

3. Klasse III

Er wordt in het verzorgingsgebied een verdeelplaats Klasse III ingericht met 40 jerrycans, die worden *geleend* van de bij het bataljon organiek ingedeelde 1- en 3-tonners. Deze verdeelplaats wordt 's avonds of zodra nodig, vooruitgeschoven tot in de omgeving van de bataljonscommandopost. Aldaar en *niet* in het verzorgingsgebied kunnen de compagnieën (pelotons) met gebruikmaking van een *minimum* aan transport hun ledige cans omruilen tegen volle. Zodra deze werkvoorraad van 800 liter is uitgegeven, dient aanvulling plaats te vinden bij de intendancecompagnie van de divisie, daar anders het voorraadmiveau beneden het gewenste peil daalt. 800 liter is echter slechts voldoende voor een verplaatsing over ongeveer 20 km, zodat vaak kunstgrepen nodig zijn om met deze bevoorrading bij te kunnen blijven.

4. Klasse II en IV

De bevoorrading van de bij de divisie te ontvangen Klasse II- en IV-goederen zal incidenteel geregeld moeten worden. Daarnaast bestaat echter de zorg voor de AD-goederen (ransels en dekenrollen, latrineschermen, enz) van de vechtcompagnieën. Deze bagage zal, zodra er actie te verwachten valt, worden teruggestuurd naar het verzorgingsgebied. Bij aanvang van rustpauzes zijn deze goederen echter weer benodigd bij het bataljon.

5. Klasse V

De munitietrein van het bataljon bestaat uit vijf 3-tonners met trailers van de transportgroep van het verzorgingspeloton. Het verdient aanbeveling om deze voertuigen als volgt te laden:

- munitie voor persoonlijke wapens, raketwerpers en mitrailleurs .50 verdelen over alle 3-tonners;
- munitie voor overige groepswapens der tirailleurcompagnieën verdelen over vier van de vijf 3-tonners;

— munitie voor de overige groepswagens van de ondersteuningscompagnie verdelen over de achter deze vier 3-tonners gekoppelde trailers;
— overige munitie (mijnen, struikeldraadlichtseinen, enz.) laden in de vijfde 3-tonner en de daarbij behorende trailer.

In verband met voeding en bewaking bevindt zich de munitietrein zo mogelijk in het verzorgingsgebied. Indien de taktische omstandigheden dit echter vereisen, kunnen één of meer voertuigen naar een vooruitgeschoven verdeelplaats worden gedirigeerd of zelfs naar een tijdelijk zelfstandig optredende compagnie.

Zodra een munitievoertuig leeg is, keert het terug naar het verzorgingsgebied, van waar het, via het divisiemunitiekantoor, wordt doorgezonden naar de legerkorpsaanvullingsplaats-munitie. Gelijktijdig wordt uit het verzorgingsgebied een vol munitievoertuig, ter vervanging, naar de vooruitgeschoven verdeelplaats gezonden.

Geneeskundige afvoer en verpleging

Doordat het geneeskundige bataljon van de divisie in staat is om per gevechtsgroep één verzamelplaats-gewonden vooruit te schuiven, is in feite geen wijziging gekomen in de geneeskundige afvoer. E.e.a. vindt plaats op dezelfde wijze als dit vóór de reorganisatie het geval was.

Vervoer

Majoor G. H. H. Schröder heeft in zijn artikel „*Logistieke problemen van het gereorganiseerde bataljon infanterie*” (M.S. 1957, nr 6, blz. 254) de problemen ten aanzien van dit onderwerp uitvoerig behandeld. De door hem voorgestelde verkeersregelingen, echelonsindelingen, enz. blijken in de praktijk echter vaak van te vór gaande aard te zijn. Door toepassing hiervan wordt de vrijheid van handelen van de lagere commandanten namelijk aanzienlijk beperkt, en de verzorging wordt ernstig gestagneerd. Zelfs wanneer, zoals bij een oefening is voorgekomen, drie verzorgingsgebieden zich noodgedwongen over een eveneens voor burgerverkeer openstaande weg moeten verplaatsen, is simpel mondeling overleg tussen de commandanten van deze gebieden voldoende om tot een doeltreffende regeling te komen.

Het verdient echter wel aanbeveling om de voertuigen gemakkelijk herkenbaar te maken. Hiertoe is het gebruik van houten bordjes, die worden voorzien van een kort opschrift (BC, LIJN, MTO, enz.), ideaal. Een tweede bordje, dat eveneens aan de grille van het voertuig bevestigd kan worden, kan dan gebruikt worden voor het aanbrengen van de colonnennummering. Daar de bestemming van een voertuig (bv. van een 3-tonner) nogal veelvuldig kan wisselen en ook de nummering alleen geldig is voor één colonnerit, is het gebruik van merkkrijt aan te bevelen. Merkkrijt is een intendanceartikel, waterbestendig en te verwijderen met een in benzine vochtig gemaakte lap.

Bij het vallen van de avond zal het bataljon moeten worden voorzien van ransels en dekenrollen, eten en drinken, veldpost en benzine. Het juiste tijdstip hiervan en zo mogelijk de plaats, waarop het bataljon zich dan denkt te bevinden, moeten zo nauwkeurig mogelijk van te voren worden bepaald. Het is namelijk van enorm groot belang, dat de verzorgingsvoertuigen op dat moment en op die plaats onmiddellijk ter beschikking zijn. In de praktijk is dit als volgt uitvoerbaar:

— in het verzorgingsgebied wordt een colonne samengesteld van een jeep en zeven 3-tonners met trailers;

— voor iedere compagnie, die zich bij het bataljon bevindt (dus 6 stuks), wordt één 3-tonner geladen met ransels, dekenrollen, eten, water en veldpost;

— in de zevende 3-tonner bevinden zich de 40 benzinecans en enige monteurs (vnl. kader);

— deze colonne start onder leiding van de c-verzorgingspeloton en/of MTO op een zodanig tijdstip, dat zij ruim op tijd op de gewenste plaats kan arriveren;

— ter plaatse, of indien het bataljon vertraging heeft op een meer achterwaarts gelegen punt, wordt de colonne opgevangen door de S4 of diens vertegenwoordiger;

— zodra vaststaat, waar de compagnieën zullen rusten, worden de voertuigen naar hun respectieve compagnie gedirigeerd. De chauffeurs doen dan tevens dienst als ordonnans en melden aan de betrokken CC de aanwezigheid en de plaats van de vooruitgeschoven verdeelplaats Klasse III;

— terwijl het bataljon de warme maaltijd nuttigt, een bivak opbouwt en de voertuigen laat aftanken, gaan de monteurs op *jacht* naar defecten. Voor zover mogelijk repareren zij ter plaatse. Indien dat niet lukt, worden de defecte uitrustingsstukken verzameld bij de verdeelplaats Klasse III;

— na verloop van 2 à 3 uur vertrekt de 3-tonner met de 40 (ledige) benzinecans, de monteurs en de verzamelde, defecte uitrustingsstukken naar het verzorgingsgebied, vergezeld door een of meer van de overige 3-tonners. Lege transportgamellen, watercans en dergelijke moeten namelijk ook terug naar het verzorgingsgebied.

De volgende ochtend vertrekt een colonne, even sterk als die welke de voorafgaande avond is teruggekeerd, met het ontbijt en de lunch, vers water, nieuw gevulde benzinecans en de 's nachts bij de onderhoudsgroep gerepareerde uitrusting weer naar het bataljon. Het is nu nodig dat de compagnieën de voor hen bestemde goederen komen afhalen op de verdeelplaats Klasse III. Zo spoedig mogelijk daarna gaat een colonne van inmiddels weer zeven 3-tonners, terug naar het verzorgingsgebied met meeneming van al hetgeen onnuttig is voor het voeren van het gevecht.

Diensten

De onderhoudsgroep, waarin auto-, wapen- en radiomonteurs, verricht zijn werkzaamheden in het verzorgingsgebied. Dit in verband met de nodige rust en centralisatie van reserve delen en gereedschappen. Het blijkt echter wel gewenst een goede auto- en een goede radiomonteur blijvend te detacheren bij het bataljon (stafcompagnie) om onmiddellijk kleine defecten te kunnen laten verhelpen en dienst te laten doen als contactman.

Conclusies

1. Toepassing van bovenstaande procedure garandeert het bataljon infanterie een soepele en reële verzorging.
2. Bij deze toepassing wordt de organisatie echter op enige plaatsen geweld aangedaan.
3. Betere resultaten zijn te behalen door enige wijzigingen aan te brengen in de uitrustingsstaat van de verzorgingscompagnie.

ad 2. a. De plv CC commandeert in de regel het verzorgingsgebied en dus de verzorgingscompagnie (min), daarom behoort hij ook organiek met het commando te worden belast. Dit is mogelijk door:

— opheffing van het verzorgingspeloton. De groepen daarvan komen dan onder rechtstreeks bevel van de CC;

— opheffing van de dubbelfunctie CC/tvs Hoofd sie 4. In plaats daarvan indeling van de enkel functie Hoofd sie 4.

b. In de regel zijn alle 3-tonners, m.u.v. de AG-wagen van de bataljons stafgroep en de 3-tonner van de onderhoudsgroep, onder bataljonscontrole. Daar ook hier de regel in de organisatie tot uitdrukking behoort te komen, is oprichting van een transportpeloton gewenst. Dit peloton zou dan moeten bestaan uit een commandogroep (C=MTO) en drie groepen van elk zeven 3-tonners.

c. In de regel zijn alle keukens onder bataljonscontrole en er is daardoor behoefte aan een extra luitenant of vaandrig. Hier zal de oplossing zijn het oprichten van een kokspeloton, bestaande uit een commandogroep en 7 groepen à 4 man (1 groep per compagnie).

d. uitvoering van bovengenoemde organisatie wijzigingen vereist een personeelsuitbreiding bij het bataljon van 1 luitenant en 5 manschappen; er is geen uitbreiding van de bataljons uitrustingsstaat nodig.

ad 3. a. Betere radioverbinding tussen bataljon en verzorgingsgebied is dringend vereist. Dit kan worden bereikt door indeling van een radio-toestel AN/GRC-9 in plaats van de huidige WS-31. Door dit toestel in te netten op het administratieve net van de gevechtsgroep, zal op ideale wijze zijn voorzien in het contact tussen de S4 van de gevechtsgroep, de bataljons S'n 4 en C'n der bataljons verzorgingsgebieden.

b. Aan de moeilijkheden bij de aanvoer van benzine kan een eind gemaakt worden door indeling van één à twee benzinetrailers van 900 liter bij het transportpeloton.

Uit de buitenlandse vakpers

Breng artillerie dicht bij de infanterie.

Dit artikel is een reactie tegen het nieuwe systeem van rechtstreekse steun aan de infanterie in de nieuwe Amerikaanse divisie (Pentomic division). Zoals bekend geschiedt de rechtstreekse steun nu door de batterij mortieren, die is ingedeeld in de gevechtsgroep. Schr. betreurt dat is afgestapt van het oude, in WO II en Korea, beproefde systeem.

Hoewel men zou kunnen stellen dat in deze nieuwe organisatie de infanterie en artillerie dicht bij elkaar zijn gebracht — infanterie compagnieën en artillerie batterij onder dezelfde commandant — heeft er in feite een verwijdering plaats gevonden tussen de infanterie en de rest van de artillerie. Schr. betreurt dit. Daar de batterij 105 mm hw normaal vuurversterking is van de mortier batterij, worden nu vuren afgegeven in opdracht van de waarnemers bij de compagnieën, die afkomstig zijn van de mortierbatterijen. De 105 mm hw batterij heeft slechts een luitenant liaison

bij de mr batterij.

De mogelijkheid tot het ontwikkelen van doelen inlichtingen op divart niveau en van het afgeven van vuurconcentratie's wordt nu zeer bemoeilijkt. Ook de mr batterijen hebben het probleem dat de luitenant-liaison officier vanwege zijn rang bij de gevechtsgroepscommandant nauwelijks gehoor vindt (vroeger waren het kapiteins).

Schr. breekt dan ook een lans voor de rechtstreekse steun door divart eenheden en uitbreiding van het aantal stukken (voor de airborne-divisie). Hij zou graag zien dat de waarnemers van de divart kwamen en dat elke 105 hw batterij een kapitein-liaison officier zond naar de gevechtsgroep. De mortierbatterij zou dan op dezelfde wijze moeten optreden als vroeger de mortiercompagnie. Een liaisonofficier zou de nodige coördinatie tot stand moeten brengen.

„Move the artillery closer to the infantry”, door Major David E. OTT. in „Army”, juni 1958.

H.T.

Centrale voorraadbeheersing

door E. MULLER, *ec.drs.*, *res. 2e Luitenant der Intendance; toegevoegd aan de Afdeling Bevoorrading van het Basiscommando.*

The problems of World War II were 4/5 Supply and 1/5 Strategy and Tactics.

Field Marshall Montgomery

Het begrip „Centrale Voorraadbeheersing” (CVB) heeft een vaste plaats verworven in het vocabulair van bevoorradingsfunctionarissen, werkzaam bij het Basiscommando en de Basisgroepen. Op ons verdere betoog vooruitlopend, kunnen wij in algemene zin stellen dat de CVB een middel is om, onder nog nader aan te geven structurele omstandigheden, het basisgoederenverkeer doelmatig te doen functioneren. Aangezien dit laatste de grondslag is voor de materieelvoorziening van de gehele Koninklijke Landmacht, is elk niveau in de Koninklijke Landmacht gebaat met een doelmatig functioneren ervan. De CVB ligt dus niet uitsluitend in de belangensfeer van bevoorradingsfunctionarissen, werkzaam bij het Basiscommando of bij de Basisgroepen.

Omgekeerd is het resultaat van een CVB in belangrijke mate afhankelijk van de medewerking, die bevoorradingsfunctionarissen — werkzaam op welk niveau dan ook — eraan verlenen. De CVB zal alleen dan zijn functie op optimale wijze kunnen uitoefenen, wanneer op bevoorradingsgebied een „verticale samenwerking” bestaat, dus een, ten opzichte van bepaalde bevoorradingsproblemen, gelijk gerichte visie op elk niveau. De bevoorradingsfunctionarissen zullen het resultaat van hun handelen voortdurend dienen te toetsen aan één en hetzelfde doel: een efficiënt functioneren van het goederenverkeer op elk niveau van de K.L., zowel onder vredes- als onder oorlogsomstandigheden.

Ieder, die met bevoorradingsproblemen te maken heeft of krijgt, zal daarom bekend moeten zijn met wat men, in het kader van de CVB, onder een doelmatig functionerend goederenverkeer in de Basis verstaat en op welke wijze de CVB deze doelmatigheid nastreeft.

Daartoe zullen wij achtereenvolgens de volgende punten de revue laten passeren.

- Wat moet men onder voorraadbeheersing verstaan?
- Wat verstaat men onder *Centrale Voorraadbeheersing*?
- Wanneer is de oprichting van een *Centrale Voorraadbeheersing* noodzakelijk?
- Wat zal in grote lijnen de te volgen procedure zijn?

Wat verstaat men onder voorraadbeheersing?

Bij de beantwoording van de bovenstaande vraag is men wel eens geneigd *voorraadbeheersing* te verwarren met *voorraadbeheer*. De betekenis van deze twee woorden is echter niet dezelfde. De subjecten die bij het goederenbeheer een rol spelen zijn de daadwerkelijk in het magazijn aanwezige goederen. De beheerder dient ervoor zorg te dragen, dat de onder zijn beheer gestelde goederen niet gestolen worden en zo mogelijk niet in kwaliteit achteruitgaan. Als algemene regel kan men stellen dat het voorraadbeheer betrekking heeft op de *technische voor-*

raad, dat is het geheel van goederen dat feitelijk in het magazijn aanwezig is. Voorraadbeheersing is daarentegen de vertaling van stock-control. „Control” kan men in dit verband, behalve door beheersing, ook vertalen door „leiding”.

De voorraadbeheersende persoon of instantie zal bij het leiding geven niet kunnen volstaan met de beschouwing van uitsluitend de technische voorraad. Teneinde zijn beslissingen voldoende te kunnen funderen zal hij uiteraard tevens in zijn beschouwing moeten betrekken het geheel van goederen waarvan hij zeker weet, dat hij ze in de toekomst kan verwachten (bijvoorbeeld op grond van een reeds verrichte bestelling). Evenzo zal hij rekening moeten houden met het geheel van goederen dat hij nog moet leveren aan zijn klanten (naleveringen). De voorraadbeheersende persoon of instantie zal dus zijn beslissingen niet alleen kunnen baseren op de positie van zijn technische voorraad, maar de positie van de *economische voorraad* is voor de voorraadbeheerser eveneens van zeer grote betekenis. De economische voorraad wordt gevonden door de technische voorraad te vermeerderen met het aantal nog te ontvangen goederen en te verminderen met het aantal nog na te leveren goederen.

Overal, waar goederen in voorraad worden gehouden, zullen elementen van voorraadbeheer en voorraadbeheersing onderkend kunnen worden. Het is afhankelijk van de omvang van de huishouding die men beziet, of er een scherp onderscheid kan worden gemaakt tussen het voorraadbeheer en de voorraadbeheersing; dus tussen uitvoering en leiding. Een eenvoudige civiele kleinhandelaar zal de leidinggevende en de uitvoerende taak in één persoon verenigen, de commandant van een basisdepot zal dit onderscheid daarentegen wél kennen.

Het doel van voorraadbeheersing is het vormen van zodanige voorraden, in kwalitatieve en in kwantitatieve zin, dat er op den duur noch een tekort, noch een overschot ontstaat. Op korte termijn zullen er zowel tekorten als overschotten kunnen ontstaan als gevolg van het feit dat de toekomstige vraag slechts zelden exact te voorspellen is. Teneinde een ongewenst tekort te voorkomen is het mogelijk dat men een zeker kwantum goederen in reserve houdt. Hieraan zijn echter méérkosten verbonden en deze moeten dan beschouwd worden als een verzekeringspremie ter dekking van het risico dat de voorraad op een ongewenst tijdstip uitgeput raakt. In dit verband zal door de voorraadbeheerser gezocht moeten worden naar een compromis tussen kosten en risico.

Indien men een goederentekort en een goederenoverschot wil voorkomen, dient men zich eerst af te vragen, wat als een tekort en wat als een overschot beschouwd moet worden.

Wanneer niet meer aan de aanvragen van de klanten kan worden voldaan is er een tekort. Met andere woorden, wanneer de technische voorraad gelijk is geworden aan nul en op dat moment geen nieuwe aanvoer van goederen plaats vindt. Het ontstaan van een dergelijke situatie geeft blijk van een onjuist goederenbeleid. De vraag wat onder een tekort moet worden verstaan is echter niet zo eenvoudig te beantwoorden. Het daadwerkelijk tekort dient voorkomen te worden en men zal dus in het voorraadverloop een punt moeten zoeken dat aangeeft dat er onherroepelijk een tekort zal ontstaan, wanneer de voor uitgifte beschikbare voorraad dit punt passeert, tenzij er een *herbevoorradingsactie* wordt genomen. Op de vorm van een dergelijke actie wordt nog

nader teruggekomen, maar in het algemeen kan men stellen dat zij tot gevolg heeft, dat aanvulling van de voorraad verwacht kan worden; met andere woorden, een dergelijke actie vergroot de economische voorraad (technische voorraad plus verwachtingen minus verplichtingen). Men zal daarom een punt moeten zoeken waaronder de economische voorraad *nooit* mag dalen; een punt dus dat de minimaal aanvaardbare economische voorraad aangeeft. In het vervolg zullen wij dat *minimum voorraad* noemen.

Teneinde te voorkomen dat een dreigend tekort omslaat in een reëel tekort zullen zodanige maatregelen moeten worden genomen dat in de nabije toekomst de technische voorraad wordt aangevuld. Welk kwantum goederen mag de actie maximaal betreffen teneinde geen overschot te laten ontstaan? Wat is dus de economische voorraad die maximaal toelaatbaar is? In het vervolg zullen wij deze voorraad de *maximum voorraad* noemen.

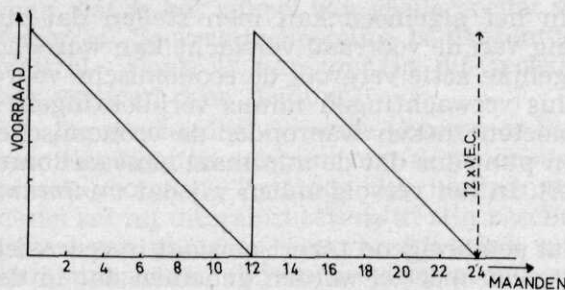
Teneinde op de vragen, wat de minimum en de maximum voorraad is, een nader antwoord te kunnen geven, zullen wij thans een moment stilstaan bij de elementen waaruit de voorraad van een basisdepot kan zijn samengesteld en welke omvang en welk verloop deze elementaire voorraden zullen hebben.

— Allereerst kan een voorraad worden aangehouden voor *eerste verstrekking*. De bepaling van de omvang daarvan berust op operationele gronden. De omvang van een eerste verstrekking aan een in de toekomst op te richten eenheid is een vaststaand gegeven en de toekomstige behoefte ten aanzien van deze goederen is dus exact te voorspellen. De voorraadbeheerser zal daarom geen behoefte hebben aan een zogenaamde minimum voorraad.

— In de tweede plaats kunnen goederen in voorraad worden gehouden speciaal voor *klasse IV - verstrekkingen*. De bepaling van de omvang van een dergelijke voorraad berust evenals bij de eerstgenoemde categorie voornamelijk op operationele gronden. Ook t.a.v. deze voorraad zal de voorraadbeheerser geen behoefte hebben aan een minimum voorraad.

— In de derde plaats kunnen goederen in voorraad worden gehouden voor een tevoren vaststaand *specifiek technisch doel*, bv.: revisie, assemblage of modificatie. De omvang van deze voorraad is een technisch probleem. Het verloop is afhankelijk van de voortgang van de revisie-, assemblage- en modificatieprogramma's. De toekomstige behoefte is hierbij niet exact te voorspellen. Wanneer de reële behoefte groter blijkt te zijn dan de geplande, zullen de technici de bevoorradingsmensen daarop attent moeten maken, teneinde zo mogelijk het ontstaan van een tekort te voorkomen. De bevoorradingsmensen hebben dus meestal geen *eigen* signaal nodig ten aanzien van het verloop in deze soort voorraad, aangezien zij in de meeste gevallen geen volledig inzicht hebben in de voortgang van het revisie- of ander specifiek technisch programma.

— Tenslotte zal er in ieder depot een hoeveelheid goederen in voorraad worden gehouden voor *vervanging* van bij de klanten reeds aanwezige artikelen die verloren gaan of ongeschikt voor gebruik worden. Kan de houding van de depotfunctionarissen ten aanzien van de drie eerstgenoemde voorraadelementen min of meer passief zijn, dit is ten aanzien van de voorraad ten behoeve van vervanging zeker niet het geval. Deze voorraad heeft een voortdurende bewaking en het is ook deze voorraad waarvan een minimum en een maximum dient te worden berekend.

Afb. 1 (V.E.C. = verbruiks-
ervaringscijfer)

— De eventueel aanwezige oorlogsvoorraad zullen wij hier buiten beschouwing laten.

Teneinde de omvang van de minimum en de maximum voorraad systematisch te benaderen zullen wij beginnen met de veronderstelling dat de vraag vrij regelmatig verloopt, met andere woorden, dat er per maand een nagenoeg constante hoeveelheid per artikel door de klanten wordt aangevraagd. Men zegt dan dat het *verbruiks-ervaringscijfer* (uitgiftecijfer) nagenoeg constant is.

Bovendien zullen wij veronderstellen dat het, op grond van de in-deling van de herbevoorradingswerkzaamheden en de meest economische ordergrootte, gewenst is dat alle artikelen éénmaal per jaar worden besteld en dat de bestelde goederen onmiddellijk worden ontvangen.

In de situatie dat het *bestelinterval* één jaar bedraagt en de *lever-tijd* nihil is, zal elke bestelling betrekking moeten hebben op een zo-danig kwantum goederen, dat gedurende één jaar aan de aanvragen voor vervanging kan worden voldaan. De omvang van de te bestellen hoeveelheid wordt dus gevonden door het maandelijks verbruiks-ervaringscijfer te vermenigvuldigen met het aantal maanden, dat moet worden overbrugd, i.c. met 12. Het verloop van de daadwerkelijke voorraad zal dan zijn als weergegeven in afb. 1.

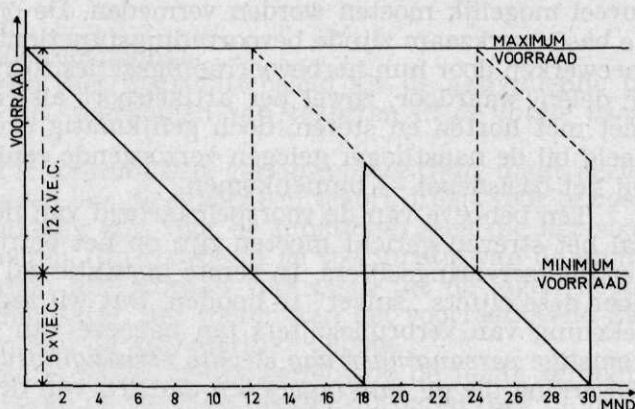
De veronderstelde onmiddellijke ontvangst van de bestelde goederen behoort echter tot de uitzonderingen. Om het betoog iets meer realiteit te geven zullen wij deze veronderstelling laten vallen en stellen, dat de levertijd $\frac{1}{2}$ jaar is; dus dat de bestelde goederen een half jaar na de besteldatum door de leverancier worden afgeleverd.

Wanneer er een jaar voorbij is en er dus weer een bestelling geplaatst mag worden, zal het depot nog 6 maanden aan de aanvragen moeten kunnen voldoen voordat die bestelling bij het depot wordt afgeleverd. Dit zal mogelijk zijn indien, na een jaar de voor uitgifte beschikbare voorraad, minus de nog openstaande verplichtingen, plus de op zeer korte termijn te verwachten ontvangsten een omvang hebben van $6 \times$ het maandelijks verbruiks-ervaringscijfer.

Omgekeerd zal, wanneer de economische voorraad op een zeker moment gelijk wordt aan $6 \times$ het maandelijks verbruiks-ervaringscijfer, een bestelling moeten worden geplaatst, wil men na 6 maanden niet geconfronteerd worden met een tekort in de voor uitgifte beschikbare voorraad. Hierbij doet het niets terzake of de schematische besteldatum al dan niet is aangebroken. Op het moment dus, dat de economische voorraad tot de bewuste omvang is gedaald, zal deze een vergroting moeten ondergaan. De economische voorraad wordt dus nooit kleiner dan $6 \times$ het maandelijks verbruiks-ervaringscijfer, althans behoort nooit

Afb. 2

— = techn. voorraad
 - - - = econ. voorraad
 (V.E.C. = verbruiksver-
 ringscijfer)

kleiner te worden. De *minimum* voorraad is dus $6 \times$ het maandelijks verbruiksveringscijfer.

Om nu de omvang van de reeds in het voorgaande ter sprake gebrachte *maximum* voorraad te berekenen, zullen wij ons moeten afvragen, welke omvang de economische voorraad ten behoeve van vervanging op enig moment maximaal kan hebben. Na de voorgaande uiteenzetting is het duidelijk dat de maximum voorraad wordt gevonden door bij de minimum voorraad die hoeveelheid goederen op te tellen, die nodig is om de tijd, ingesloten door twee opeenvolgende bestellingen (bestelinterval), te overbruggen.

In algemene zin kunnen wij stellen dat de minimum voorraad gelijk is aan het produkt van levertijd en verbruiksveringscijfer en dat de maximum voorraad gelijk is aan het produkt van levertijd plus bestelinterval en verbruiksveringscijfer.

Het voorgaande kan in een diagram tot uiting worden gebracht (afb. 2).

Wij grijpen nu even terug naar onze inleiding. Daar zeiden wij, dat een CVB alleen dan succes kan hebben, als ten aanzien van bepaalde bevoorradingsfacetten een verticale samenwerking bestaat. Op welke wijze kunnen de niet bij de Basis behorende bevoorradingsfunctionarissen nu medewerken aan het succes van een basisvoorraadbeheersing in het algemeen en aan een basis-CVB in het bijzonder?

Wil men een tekort en een overschot in de basisdepots voorkomen, dan dient, zoals wij zagen, het verloop van de voorraad ten behoeve van vervanging te worden gekoppeld aan de omvang van de minimum- en de maximumvoorraad. Dat is alleen mogelijk als de basis-bevoorradingsfunctionarissen de toekomstige vraag zowel qua *verloop* als qua *omvang* in zekere mate kunnen voorspellen.

Ten aanzien van het verloop van de voorraad behoeft dit geenszins te betekenen, dat de vraag volledig regelmatig moet zijn. Het is zeer wel mogelijk dat seizoenschommelingen onvermijdelijk zijn, bijvoorbeeld als gevolg van herhalingsoefeningen. Een dergelijke schommeling in de vraag is te voorspellen. Ieder jaar komt deze terug en wij zouden dit dus een *structurele* schommeling in de vraag kunnen noemen. Tegenover de structurele schommelingen staan de *incidentele*. Dit zijn schommelingen in de vraag, waarvan het moment, de frequentie en de omvang niet te voorspellen zijn. Ten behoeve van de voorspelbaarheid van het verloop van de vraag zullen incidentele schommelingen in de vraag

zoveel mogelijk moeten worden vermeden. De op een lager niveau dan de basis werkzaam zijnde bevoorradingsfunctionarissen kunnen hieraan meewerken door hun herbevoorradingsacties zo systematisch mogelijk in te delen, waardoor, zowel per artikelsoort als in totaal, de aanvragen niet met horten en stoten, doch gelijkmatig over een tijdsperiode verdeeld bij de naast hoger gelegen verzorgende eenheid — dus uiteindelijk bij het basisdepot — binnenkomen.

Ten behoeve van de voorspelbaarheid van de omvang van de vraag zal het streven gericht moeten zijn op het betrouwbaar maken van de verbruiksvervangingscijfers. In eerste instantie zal dit kunnen geschieden door deze cijfers „zuiver” te houden. Dat wil zeggen dat men bij de berekening van verbruikscijfers ten behoeve van de raming van de toekomstige *vervangingsvraag* slechts *vervangingsuitgiftes* betreft. De medewerking die de aanvragers ten aanzien van deze kwestie kunnen verlenen is gelegen in het zuiver aangeven van het doel waarvoor wordt aangevraagd, zodat bij voorbeeld de vraag ten behoeve van een revisieprogramma niet wordt gehonoreerd uit de voorraad bestemd voor vervanging, of omgekeerd.

Wij kunnen de voorraadbeheersing omschrijven als het geheel van activiteiten, die gericht zijn op het vormen van voorraden van zodanige omvang en samenstelling, dat er op den duur noch een tekort, noch een overschot ontstaat.

Wat moet men onder centrale voorraadbeheersing verstaan?

Bij de beantwoording van deze vraag zullen wij onderscheid maken tussen *CVB-orgaan* en *CVB-functie*.

Het CVB-orgaan is de instantie, die als functie heeft het *per materieelsector* (i.c. Genie-Verbindingsdienst-Intendance-Technische Dienst-Geneeskundige Dienst) beheersen van het Basis-goederenverkeer.

De subjecten die wij bij de bestudering van het Basis-goederenverkeer in beschouwing moeten nemen zijn:

- de *thans* in de Basis aanwezige goederen.
- de in de *toekomst* in de Basis aanwezige goederen.

Ten aanzien van de thans in de Basis aanwezige goederen kunnen wij het onderscheid maken tussen:

- goederen die zich in een der basis-installaties bevinden en
- goederen die zich bewegen van de ene basis-installatie naar de andere.

Dit laatste is bij voorbeeld het geval indien zich in een van de basisdepots een tekort voordoet van een bepaald artikel, terwijl een ander basisdepot nog voldoende van dat artikel in voorraad heeft. Door middel van een verschuiving van een gedeelte van de voorraad van dit artikel van het tweede naar het eerstgenoemde depot, is het mogelijk dit tekort op te heffen.

Ten aanzien van de in de toekomst in de Basis aanwezige goederen kunnen wij onderscheid maken tussen:

- goederen die op grond van een geplaatste bestelling worden verwacht en
- goederen waarvoor nog geen bestelling is geplaatst, maar die eventueel in de toekomst nog wel eens besteld zullen worden.

Aangezien het Basis-goederenverkeer een uitgestrekt gebied bestrijkt, heeft men dit gebied verdeeld in drie sectoren, te weten:

1. het voorraadbeleid;
2. het distributiebeleid;
3. de aanvullende behoeftebepaling.

Zowel het voorraadbeleid, het distributiebeleid als de aanvullende behoeftebepaling beogen het voorkomen van tekorten in de *totale* basisvoorraad.

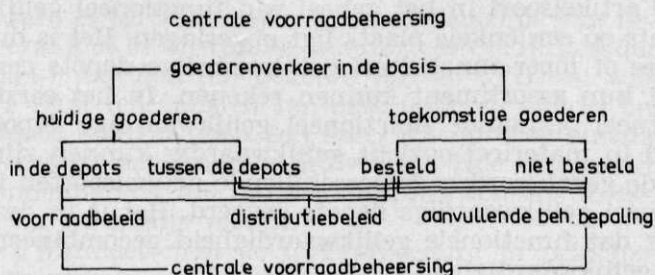
Het voorraadbeleid is voornamelijk gericht op het tijdig maatregelen treffen wanneer zich *in een van de depots* een tekort dreigt voor te doen. De gegevens die noodzakelijk zijn voor de functionarissen die het voorraadbeleid per depot voeren (bij voorbeeld de specificatie van de economische voorraad) kunnen alle worden verkregen uit de eigen depotadministratie en -documentatie. Het voeren van het voorraadbeleid kan dus gedelegeerd worden aan de afzonderlijke depots.

Het distributiebeleid is voornamelijk gericht op de juiste verdeling van de bestelde goederen en de reeds aanwezige goederen over de basisdepots. Teneinde een distributiebeleid te kunnen voeren, heeft men onder meer gegevens nodig ten aanzien van de totale basisvoorraadpositie en de voorraadpositie per basisdepot. Het distributiebeleid zal dus alleen dan aan een basisdepot kunnen worden gedelegeerd, wanneer dit depot op de hoogte is van de totale voorraadpositie en de voorraadpositie per basisdepot. Wanneer dit niet het geval is, zal er een overkoepelend orgaan in het leven moeten worden geroepen dat wél beschikt over dit soort gegevens. Een dergelijk overkoepelend orgaan noemt men dan het CVB-orgaan.

De aanvullende behoeftebepaling projecteert de *feitelijke* economische voorraad van de Basis op de op grond van de minimum en maximum voorraden *vereiste* totale economische voorraad. Tenzij een van de basisdepots de beschikking heeft over de economische voorraad van de Basis in zijn totaliteit, zal de aanvullende behoeftebepaling alleen kunnen worden uitgevoerd door het reeds genoemde overkoepelende CVB-orgaan.

Op de vraag wat men onder CVB dient te verstaan, kunnen wij dus antwoorden dat het CVB-orgaan een ten opzichte van het Basis-goederenverkeer centrale instantie is, die als functie heeft het *stimuleren* van een doelmatig voorraadbeleid en die *belast is met de uitvoering* van een doelmatig distributiebeleid en een verantwoorde aanvullende behoeftebepaling.

Ten aanzien van het voorraadbeleid zal de CVB bijvoorbeeld ervoor moeten zorg dragen dat de depotbevoorradingsfunctionarissen in kennis worden gesteld van de gegevens noodzakelijk voor de berekening van de minimum en maximum voorraad en zij zal erop moeten toezien dat het voorraadbeleid op deze criteria is afgestemd.

Afb. 3
 Schema van de samenhang tussen de verschillende elementen van het basisgoederen-verkeer

Ten aanzien van het distributiebeleid zal de CVB ervoor moeten zorg dragen dat de totale basisvoorraad op grond van taktische overwegingen, verzorgingstotalen en ontstane tekorten over de verschillende basis-depots wordt verdeeld.

Ten aanzien van de behoeftebepaling zal de CVB de bestaande totale economische voorraad van de basis moeten projecteren op de gewenste totale economische voorraad. Hierbij kunnen onder meer huidige en toekomstige verzorgingstotalen en „life of type” kwesties een rol spelen (zie afb. 3).

Wanneer zal er een CVB noodzakelijk zijn?

Bij de beantwoording van deze vraag zullen wij ten aanzien van de *goederenopslag* en de *locatie van de voorraadadministratie* onderscheid maken tussen drie situaties. Ter typering van de in beschouwing te nemen depots zullen wij hier gebruik maken van twee termen, namelijk:
— functionele gelijkwaardigheid;
— materiële gelijkwaardigheid.

Alvorens op de drie situaties in te gaan, zullen wij een moment stil blijven staan bij de betekenis van de bovengenoemde twee termen. Twee of meer depots zijn functioneel gelijkwaardig, als ze op gelijk niveau in het organisatieschema liggen. Twee of meer basisdepots zijn bijvoorbeeld functioneel gelijkwaardig, tenzij hun onderlinge relatie er een is van moeder en dochter, dus wanneer het ene basisdepot niet ondergeschikt is aan het andere.

Heeft functionele gelijkwaardigheid betrekking op het niveau waarop de installaties liggen, materiële gelijkwaardigheid heeft betrekking op het door de installaties gevoerde assortiment. Depots zijn namelijk materieel gelijkwaardig wanneer zij een gelijk assortiment voeren, dus bijvoorbeeld indien men per materieelsector de totale basisvoorraad, qua assortiment, gelijkelijk over een aantal basis-depots verdeelt (general depots).

Welke zijn nu de drie situaties die wij kunnen onderscheiden?

1. Per artikelsoort — gecentraliseerde opslag
— gecentraliseerde voorraadadministratie
2. Per artikelsoort — gedecentraliseerde opslag
— gecentraliseerde voorraadadministratie
3. Per artikelsoort — gedecentraliseerde opslag
— gedecentraliseerde voorraadadministratie.

In alle drie gevallen is het mogelijk dat de depots, waarin de verschillende artikelsoorten liggen opgeslagen, functioneel gelijkwaardig zijn.

Hoe staat het echter met de materiële gelijkwaardigheid?

In het eerste geval is de opslag per artikelsoort gecentraliseerd, dat wil zeggen dat iedere artikelsoort in het geheel van functioneel gelijkwaardige depots slechts op een enkele plaats ligt opgeslagen. Het is dus niet mogelijk dat twee of meer functioneel gelijkwaardige depots eenzelfde artikelsoort tot hun assortiment kunnen rekenen. In het eerste geval zullen de eventueel bestaande functioneel gelijkwaardige depots dus niet tegelijkertijd in materieel opzicht gelijkwaardig kunnen zijn. In het tweede en derde geval worden de verschillende artikelsoorten in twee of meer functioneel gelijkwaardige depots gevoerd. Het is in deze gevallen dus mogelijk dat functionele gelijkwaardigheid gecombineerd wordt met materiële gelijkwaardigheid.

Welk verband bestaat er tussen de zo juist besproken drie gevallen en de beheersing van de basis-goederenvoorraad?

Wanneer wij de drie gevallen in relatie brengen met de organisatiestructuur van de Basis, dan is het in het eerste geval mogelijk dat de totale basisvoorraad per artikelsoort beheerst wordt vanuit het basisdepot dat de betrokken soort voert, aangezien men daar per artikelsoort inzicht heeft in de voorraadpositie van de Basis in zijn totaliteit. In het eerstgenoemde geval is er dus geen overkoepelende voorraadbeheersende instantie noodzakelijk.

In het tweede geval beschikt slechts een van de functioneel en materieel gelijkwaardige depots per materieelsector over gegevens met betrekking tot de totale basisvoorraad in economisch en technisch opzicht. In dit geval fungeert het depot, waar de centrale administratie is gelocaliseerd als overkoepelende instantie die alle gegevens ten behoeve van het voorraad- en distributiebeleid en de aanvullende behoeftebepaling zal kunnen verstrekken.

In het derde geval bezit ieder van de basisdepots weliswaar een volledige voorraadadministratie, doch geen van de depots heeft inzicht in de totale basisvoorraadpositie. Evenals in het tweede geval zal dus ook hier een overkoepelende instantie — i.c. een CVB — in het leven moeten worden geroepen die leiding kan geven aan het goederenverkeer in de functioneel en materieel gelijkwaardige en tegelijkertijd administratief zelfstandige depots.

Onze conclusie kan dus zijn dat een CVB noodzakelijk is bij een constellatie van twee of meer functioneel en materieel gelijkwaardige depots per materieelsector. De locatie van de voorraadadministratie is in dit verband niet relevant.

	Admin.	Opslag	Function. gelijkw.	Materieel gelijkw.	CBV nodig
Geval 1	Centraal	Centraal	ja	neen	neen
Geval 2	Centraal	Gedecentraliseerd	ja	ja	ja
Geval 3	Gedecentraliseerd	Gedecentraliseerd	ja	ja	ja

Welke procedure zal er ten behoeve van de CVB gevolgd moeten worden?

Wanneer wij zeggen, dat wij tenslotte enkele woorden zullen wijden aan de procedure die met betrekking tot de CVB gevolgd zal moeten worden, betekent dat niet dat wij, in extenso, een soort instructie voor de werking van een CVB zullen geven. De uiteindelijk in te voeren procedure is in belangrijke mate afhankelijk van de organisatiestructuur (geval 2 of 3) en van de administratieve hulpmiddelen (hollerith, saldoquick) die men ten behoeve van de CVB zou willen inschakelen. Men zou eerst ten aanzien van deze factoren allerlei onderstellingen moeten maken, waarna men een specifiek op deze onderstellingen afgestemde procedure zou kunnen ontwerpen. Hoe interessant een dergelijke verhandeling ook zou kunnen zijn, het zou ons in de opzet van dit artikel te ver in details voeren.

Wanneer men de CVB-procedure in principe beziet, maakt het geen verschil welke structuur en welke administratieve hulpmiddelen

men kiest. In het voorgaande hebben wij gezien, dat men, door middel van voorraadbeheersing, goederentekorten en -overschotten tracht te vermijden. Tevens zagen wij dat er een centrale voorraadbeheersende instantie in het leven moet worden geroepen, teneinde overschotten en tekorten te vermijden wanneer er twee of meer zowel functioneel als materieel gelijkwaardige depots bestaan. Tekorten kan men voorkomen door op het moment dat er een tekort dreigt te ontstaan zodanige maatregelen te nemen, dat het dreigende tekort in de toekomst niet omslaat in een reëel tekort. Bovendien is het de taak van de voorraadbeheersende instantie om in een eventueel ontstaan reëel tekort op zo kort mogelijke termijn te voorzien.

Uit het bovenstaande volgt dat de CVB stellig niet op ieder moment behoefte heeft aan alle voorraadgegevens van de onder haar ressorterende depots. Alleen indien maatregelen moeten worden getroffen zal de CVB een volledig inzicht in de totale basisvoorraadpositie willen bezitten. Routinegegevens zullen dus niet aan de CVB behoeven te worden gemeld. Deed men dat wel, dan zou de CVB een doublure met betrekking tot de basisvoorraadadministratie kunnen veroorzaken. Het zijn slechts de gegevens die betrekking hebben op de bijzondere gevallen die aan de CVB zullen moeten worden doorgemeld.

Welke zijn nu die bijzondere gevallen? In eerste instantie zijn er twee gebeurtenissen die van bijzonder belang zijn voor de CVB, namelijk:

1. in een van de depots wordt de economische voorraad van een zeker artikel gelijk aan de minimum voorraad;
2. in een van de depots raakt de voor uitgifte beschikbare voorraad van een zeker artikel uitgeput.

ad. 1

Wanneer de economische voorraad gelijk wordt aan de minimum voorraad, weten wij dat de CVB maatregelen zal moeten treffen waardoor de economische voorraad voor het betrokken artikel bij het betrokken depot weer groter wordt dan de minimum voorraad en gelijk kan worden aan de maximum voorraad.

Ten aanzien van het moment waarop een dergelijke situatie ontstaat kunnen wij drie gevallen onderscheiden:

- a. het moment waarop de economische voorraad gelijk wordt aan de minimum voorraad valt samen met de schematische besteldatum (bestelinterval). Uit een dergelijke samenloop van omstandigheden kan de conclusie worden getrokken dat het voorraadbeleid juist is geweest;
- b. de economische voorraad wordt gelijk aan de minimum voorraad *voordat* de schematische besteldatum is aangebroken;
- c. de economische voorraad wordt gelijk aan de minimum voorraad *nadat* de schematische besteldatum is aangebroken.

Uit b en c blijkt dat het reële verbruik groter, dan wel geringer is geweest dan het geplande en wanneer deze expansie, c.q. contractie in het verbruik niet als incidenteel kan worden beschouwd, zullen de minimum en maximum voorraad herberekend moeten worden.

Op grond van de oorspronkelijke of de herberekende minimum en maximum voorraad, zal de CVB maatregelen moeten nemen, zodat het depot een ontvangst van het betrokken goed tegemoet kan zien.

De herbevoorrading van een basisdepot kan uit verschillende bronnen geschieden. Welke zijn deze?

— De positie van de voorraad ten behoeve van vervanging kan in een

ander basisdepot zodanig zijn, dat door middel van een *goederenverschuiving* het tekort in de economische voorraad teniet kan worden gedaan. Hierbij zal men zowel het specifiek aangevraagde, als het equivalent goed in beschouwing moeten nemen.

— De *retourgoederensector* is eveneens te beschouwen als een interne herbevoorradsingsbron, wanneer het betrokken artikel of het equivalent zich aldaar in herstelbare vorm bevindt.

— Als belangrijke herbevoorradsingsbron noemen wij hier tenslotte de *civiele sector*.

Uiteraard kan men eveneens door een combinatie van deze mogelijkheden in een tekort voorzien.

Op het moment dus dat in een van de depots de economische voorraad van een artikel gelijk wordt aan de minimum voorraad, zal de CVB daaromtrent een signaal moeten ontvangen. Op hetzelfde moment is het gewenst dat de CVB ten aanzien van dit artikel een inzicht verkrijgt in de positie van de basisvoorraad per depot en in totaal, zowel in gereede als in herstelbare vorm. Deze informatie zal betrekking dienen te hebben op de omvang van de elementen van de economische voorraad (voor uitgifte beschikbare voorraad, gereserveerde voorraad, naleveringen, verwachtingen) en op de maximum en minimum voorraden, zowel ten aanzien van het betrokken artikel als ten aanzien van de als equivalent te beschouwen artikelen.

Als de voorraad sneller is uitgeput dan werd voorzien, is de minimum voorraad dus een nuttig instrument om dat te kunnen signaleren. Het achterblijven van de reële vraag bij de geplande vraag zal echter eveneens gesignaleerd dienen te worden. Daartoe zal men de minimum voorraad niet kunnen inschakelen, omdat het mogelijk is dat de CVB dan nooit of veel te laat op deze situatie attent wordt gemaakt. Als sluitstuk op de incidentele en schematische meldingen, naar aanleiding van het feit dat de economische voorraad van een zeker artikel gelijk wordt aan de minimum voorraad, zal men dan ook bovendien nog periodiek een rapportage met betrekking tot de basisvoorraadpositie in totaal en per depot moeten instellen.

ad. 2

Wanneer in een van de depots de voor uitgifte beschikbare voorraad uitgeput raakt, zal de CVB terstond daarvan op de hoogte moeten worden gebracht ongeacht de omvang van de economische voorraad. De economische voorraad is een belangrijk gegeven, maar geen doel op zichzelf. Het doel van het voorraadbeleid is onder meer het voorkomen van tekorten in de voor uitgifte beschikbare voorraad. Het invoeren van het begrip „economische voorraad” is slechts een middel om dat doel te bereiken.

De acties die de CVB in de voorliggende situatie kan nemen kunnen dezelfde zijn als wanneer de economische voorraad gelijk wordt aan de minimum voorraad, zij het dan dat verwerving uit de civiele sector hoogstwaarschijnlijk de vorm van een spoedbestelling zal hebben. Bovendien is het mogelijk dat er bij het betrokken depot of in een van de andere basisdepots een voorraad van het gevraagde of van een als equivalent te beschouwen artikel in reserve wordt gehouden ten behoeve van een speciaal doel, bijvoorbeeld ten behoeve van klasse-IV-verstrekkingen en revisieprogramma's. Deze reserve zou men eventueel kunnen aanspreken, teneinde tijdelijk in het tekort te kunnen voorzien.

HET AANSPREKEN VAN DE EVENTUEEL IN HET DEPOT AANWEZIGE OORLOGSRESERVE MAG IN VREDESTIJD SLECHTS IN ZEER EXCEPTIONELE OMSTANDIGHEDEN EN DAN NOG ALLEEN MET TOESTEMMING VAN EEN INSTANTIE, DIE DE GEVOLGEN DAARVAN KAN OVERZIEN, GESCHIEDEN.

In principe zal de procedure dus zo moeten worden ontworpen dat het CVB-orgaan:

— *incidenteel* erop wordt geattendeerd, dat de economische voorraad gelijk is geworden aan de minimum voorraad of dat de voor uitgifte beschikbare voorraad is uitgeput;

— *periodiek* op de hoogte wordt gebracht van de voorraadpositie van alle basis-goederen.

Parallel aan deze incidentele en periodieke rapportages zullen de voorraadgegevens bij de CVB moeten binnenkomen. Of deze gegevens nu uit allerlei basisdepots of uit een centrale administratie afkomstig zijn, doet niets terzake.

BETALING ABONNEMENT

4e KWARTAAL 1958

Tot 7 oktober a.s. bestaat gelegenheid het abonnement voor het 4e kwartaal 1958 à f 3,— te voldoen per postwissel of door overschrijving op postrekening Nr 44715 ten name van Moorman's Periodieke Pers N.V. met vermelding: „abonnement De Militaire Spectator, 4e kwartaal 1958.”

Wie na 7 oktober gireert is f 0,40 incassokosten verschuldigd daar dan de kwitanties in omloop zijn.

**MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V.
ZWARTEWEG 1, DEN HAAG**

AANWIJZINGEN VOOR MEDEWERKERS

Wij verzoeken U om Uw bijdragen in te leveren in enkelvoud, getypt met marge van tenminste 3 cm en met dubbele spatie en voorzien van Uw naam, adres en evt. gironummer.

Voorts eventuele schetsen of tekeningen en foto's niet tussen de tekst aan te brengen, doch wel aan te geven, waar deze tussen die tekst moeten worden opgenomen.

Men voege tekeningen en schetsen afzonderlijk bij, in Oost-Indische inkt en op teken- of kalkeerpapier. Letters en cijfers moeten daarbij zo groot worden getekend, dat zij bij verkleining duidelijk leesbaar blijven. Daartoe moeten zij, na verkleining, nog tenminste 1 mm groot zijn. Men houde er daarbij rekening mee, dat tekeningen en schetsen als regel, bij reproductie, worden verkleind tot ten hoogste 12,5 cm breedte.

TOEVOEGING VAN SCHETSEN EN AFBEELDINGEN, RESPECTIEVELIJK FOTO'S VERHOOGT DE AANTREKKELIJKHEID VAN UW ARTIKELEN TEN ZEERSTE, VOORAL INDIEN ZIJ ORIGINEEL ZIJN.

Nogmaals: souplesse in de verdediging!

door H. J. VAN VEEN, Kolonel van de Generale Staf.

Het artikel van de Kapiteins W. Oliemans en H. R. Toorop in het aprilnummer (blz. 198) van dit tijdschrift belicht enige mogelijkheden van optreden van het bataljon infanterie bij de uitvoering van de verdediging in het voorste deel van een weerstandsgebied. In aansluiting op mijn artikel in het januarinummer en het bovenvermelde wil ik trachten de door schrijvers aangegeven oplossing wat verder te analyseren. Daarnaast zullen nog enkele andere mogelijkheden worden aangeduid.

Het artikel van de schrijvers begint met een citaat uit het „*Handbuch der Taktik*” van Eike Middeldorf (blz. 312) dat als volgt luidt:

„Der Feind wird sehr schnell Bataillonsstützpunkte und Lücken herausgefunden haben. Ein Verteidiger, der von vornherein und freiwillig dem Feinde seine starken und schwachen Stellen offenbart, erweist dem Angreifer einen ausgesprochenen Liebesdienst”.

Het is wellicht goed eerst iets te vermelden over de waarde van de werken van Eike Middeldorf, met betrekking tot de oorlogvoering met atoomwapens. Naast zijn „*Handbuch der Taktik*” is tezelfdertijd verschenen „*Taktische Aufgaben*”. Zoals ik met betrekking tot zijn boek „*Taktik im Russlandfeldzug*” in het maartnummer van dit jaar (blz. 117) reeds mocht opmerken, dient men zich terdege te realiseren, dat de Duitsers en ook Eike Middeldorf slechts ervaring hebben met de in de afgelopen wereldoorlog ter beschikking staande middelen. Duitsland is eerst sinds kort lid van de NAVO, zodat men ook in dit verband nog niet lang over de problemen van het tactisch gebruik van atoomwapens heeft kunnen nadenken. Om dit te bewijzen verwijs ik naar het volgende voorbeeld. Middeldorf bespreekt in zijn „*Handbuch der Taktik*” de „*conventionele*” verdediging en geeft daarbij op blz. 345 een schets. In zijn boek „*Taktische Aufgaben*” behandelt hij op blz. 68 en volgende de verdediging waarbij beide partijen beschikken over atoomwapens; een daarbij gegeven oleaat vermeld *precies dezelfde opstelling* van troepen als de eerder genoemde schets uit het „*Handbuch der Taktik*”. Overigens geven beide schetsen een opstelling van een gevechtsgroep — bestaande uit 4 infanteriebataljons en een tankbataljon (waarbij nog de nodige versterkingen) — in een gebied van nog geen 7 km breed en diep. *Uit dit voorbeeld moge blijken dat de auteur nog geenszins in staat is geweest om diepgaand over de invloed van tactische atoomwapens na te denken.* Dat er niets zou veranderen lijkt mij toch wel een al te dwaze veronderstelling, terwijl de afmetingen, met de werkelijkheid weinig overeenstemmende, ideale omstandigheden veronderstellen.

Terugkomende op het in de aanhef vermelde citaat merk ik dan ook op, dat het nimmer in de bedoeling kan liggen, noch gelegen heeft om nu in enige steunpunten alle troepen passief op te stellen en het terrein daarbuiten „*freiwillig*” aan de vijand als „*Lücken*” te tonen. Met Middeldorf en dus ook met de Kapiteins Oliemans en Toorop ben ik het volledig eens dat wij deze „*Liebesdienst*” niet aan de vijand moeten bewijzen.

Maar dat is dan ook niet de wijze waarop door de verdediger moet worden opgetreden! Het gaat er voor hem juist om hoe kan worden voorkomen dat de vijand inzicht krijgt in de zwakke plaatsen van het weerstandsgebied. Onder meer vindt hierin de gevechtsbeveiliging een belangrijke taak.

Teneinde het probleem eenvoudig te houden wil ik mij *bepalen tot een bataljon infanterie dat de verdediging van een bepaald deel van het weerstandsgebied tot taak heeft gekregen*. De divisiecommandant grondt zijn verdedigingsplan, onder meer, op de bestaande naderingsmogelijkheden van de vijand. Hieruit volgt zijn beslissing tot bezetting door bataljons, of onderdelen daarvan, van bepaalde tactisch belangrijke gebieden, die deze naderingsmogelijkheden beheersen. Bedoelde gebieden zullen tot elke prijs moeten worden behouden, aangezien het behoud ervan een wezenlijk deel vormt van het plan van de divisiecommandant; een taak dus waarvan men vroeger zei: „*hardnekkig verdedigen*”. Deze taak zal bij een krachtige aanval door de vijand slechts met succes kunnen worden uitgevoerd, indien het bataljon zich in één of meer steunpunten ter verdediging inricht.

Wat is nu in feite een steunpunt? Ik moge hiervoor verwijzen naar het artikel „*Het verdedigend gevecht*” van de Directeur van de Hogere Krijgsschool in het maartnummer van dit jaar (blz. 124). Zodra een eenheid zijn wapens heeft opgesteld en de militairen zich hebben ingegraven is er in feite reeds sprake van een steunpunt, waarin men zich kan verdedigen.

De uiteindelijk gekozen plaats van het steunpunt in het artikel van genoemde kapiteins — aangegeven met stippellijnen in de afb. 1 en 2 van het artikel — biedt uiteraard de beste mogelijkheden voor de verdediging, aangezien zij anders elders was geprojecteerd. Het is dáár, dat het bataljon zich uiteindelijk tegen krachtige aanvallen van de vijand zal moeten kunnen verdedigen. Bij het optreden van het bataljon vóórdat deze aanvallen worden uitgevoerd, *dient een tijdige bezetting van het steunpunt dus altijd verzekerd te blijven*.

Aansluitingspunten tussen bataljons zullen veelal niet nodig en dikwijls ongewenst zijn, daar de coördinatie niet ten opzichte van één punt maar *langs de gehele scheidingslijn* dient plaats te vinden.

Met Lt.-Kol. jhr. J. J. G. Beelaerts van Blokland¹⁾ ben ik het eens dat tanks slechts bij besliste noodzaak, dus bij uitzondering aan de bataljons moeten worden toebedeeld. Overigens zal indeling van een eskadron tanks bij de voorste gevechtsgroepen meestal wél nodig zijn.

Voorste deel weerstandsgebied

Bezien wij thans de oplossing, door schrijvers gegeven, nader, dan moet allereerst worden geconstateerd, dat opstelling van de compagnieën buiten het steunpunt uiteraard minder mogelijkheden voor de verdediging zal bieden dan daarbinnen. Dit bezwaar geldt bovendien met betrekking tot de inrichting van de opstellingen, daar in werkelijkheid de tijd bijna steeds te kort zal zijn om twee opstellingen zóver te doen inrichten, dat zij beide aan redelijke eisen voldoen. Ik ben het dan ook **niet** met schrijvers eens dat men, althans bij een aanval van enige sterk-

¹⁾ De Militaire Spectator nr 6, juni 1958, blz. 331.

te, moet trachten de vijand vóór de vooruitgeschoven opstellingen te stoppen.

Vooraf bij een zeer beperkte tijd van voorbereiding zie ik het optreden van compagnieën buiten het steunpunt meer op de volgende wijze. Zij worden buiten het steunpunt uitgeschoven (dit hoeft niet altijd in front te geschieden) min of meer als in een afwachtingsopstelling of verzamelgebied. Zij werken daar direct (posten, patrouilles) of indirect mee aan de gevechtsbeveiliging en dienen daarom ook in het gehele systeem daarvan te zijn verwerkt. Hiermee worden weer de „*Lücken*” van Middeldorf minder op een presenteerblaadje aangeboden.

Infiltratie is het gevaarlijkst bij nacht, hoewel wij ook goed dienen te beseffen, dat de aanvaller *niet* en wij *wel* in het terrein thuis zijn, hetgeen zich in vredesomstandigheden niet altijd zo duidelijk demonstreert. Ik ben het met de schrijvers eens, dat patrouilles in het eigen gebied 's nachts geen zin hebben, dit kan slechts verwarring en schieten op eigen troepen veroorzaken. Patrouilles in front, tot zo diep mogelijk in vijandelijk gebied, moeten echter wél uitgevoerd worden, omdat daardoor niet alleen het moreel van de vijand nadelig wordt beïnvloed, maar omdat dit de enige manier is om positieve gegevens omtrent hem te verkrijgen en zijn activiteiten zoveel mogelijk te door kruisen. Daarnaast dient een ware *keten* van weerstandsnesten en luisterposten ervoor zorg te dragen, dat een vijandelijke infiltratie althans wordt bemerkt en zoveel mogelijk tevens wordt geweerd. De buiten en voor het steunpunt opgestelde compagnieën kunnen juist aan deze gevechtsbeveiliging zeer goed meewerken.

Zo lang de vijand nog op grotere afstand is, zullen zoveel mogelijk alle troepen van het bataljon werken aan de inrichting van het steunpunt. De hiervoren aangegeven gevechtsbeveiliging wordt immers pas bijzonder belangrijk, wanneer alle in front uitgezonden beveiligende troepen teruggenomen zijn en de vijand als het ware tegen het weerstandsgebied aan zit. Het werken aan de verdere verbetering van het steunpunt dient dan nog wel te geschieden, maar de gevechtsbeveiliging wordt primair.

Daar de bataljonscommandant steeds ervoor zorg zal dienen te dragen dat, als de vijand eenmaal in sterkte aanvalt, het steunpunt tijdig moet kunnen worden bezet, is het opstellen van troepen buiten het steunpunt aan beperking onderhevig en zal geval voor geval — in het bijzonder met het oog op de mogelijkheden die het terrein biedt — moeten worden bekeken. Zo kan men ook niet à priori stellen dat wij, wanneer de vijand atoomwapens op de aanvankelijk lineair opgestelde compagnieën inzet, van de betrekkelijk geringere verliezen altijd zullen kunnen profiteren. Komen de restanten van het bataljon, afgezien van de, mijns inziens, altijd blijvende grote morele uitwerking van het atoomwapen, wel tijdig en op de juiste plaatsen in het steunpunt terug? Wij moeten niet vergeten dat de vijand de inzet van atoomwapens zoveel mogelijk zal trachten uit te buiten, hetgeen betekent, dat hij hiervoor in de eerste plaats zijn pantsereenheden zal inzetten. Een *blijvende minimale bezetting van het steunpunt is daarom vereist*.

Aan de andere kant zal men door, volgens een te bepalen volgorde van prioriteit, uit te voeren hindernissen (mijnenvelden, verhakkingen, vernielingen, enz.) de gevechtsbeveiliging moeten aanvullen en versterken en een tijdig bezetten van het steunpunt kunnen vergemakkelijken.

Wat gebeurt er nu wanneer de vijand, gegrond op gegevens uit luchtverkenningen of anderszins, een atoomwapen inzet tegen het steunpunt zelf? Het gros van het bataljon zal, wanneer dit op dat moment buiten het steunpunt is opgesteld, ongedeerd blijven, maar door de uitwerking van het wapen zal onmiddellijke bezetting van het steunpunt meestal niet meer mogelijk zijn. Ook dit dient derhalve te worden voorzien, opdat de cien weten wat zij in zo'n geval hebben te doen.

Achterste deel weerstandsgebied

Bataljons infanterie in dit deel van het weerstandsgebied met een verdedigende taak, zouden op dezelfde wijze kunnen optreden als hiervoor aangegeven. Hier geldt echter het grote voordeel, dat vijandelijke troepen over de grond eerst in dit gebied zullen kunnen optreden, nadat zij het voorste deel van het weerstandsgebied zijn gepasseerd. Veelal zal dit tenminste een tijdige waarschuwing tot gevolg hebben.

Daarnaast zullen deze bataljons meestal bestemd zijn om naarmate de aanval van de vijand zich aftekent te worden ingezet om:

— verkende en wellicht enigermate voorbereide steunpunten elders in te nemen, dan wel

— deel te nemen aan een tegenaanval.

Dit betekent dat deze bataljons zich op zo kort mogelijke termijn moeten kunnen verplaatsen, indien daartoe het bevel gegeven wordt.

Hoe kan zo'n bataljon nu het beste deze taak uitvoeren? Nemen wij bijvoorbeeld een bataljon met als taak:

1. verdediging in steunpunt A;
2. voorbereiding steunpunt B;
3. deelneming aan tegenaanval X.

Steunpunt A zal dan zo volledig mogelijk worden ingericht, en voor steunpunt B wordt aanvankelijk volstaan met een grondige verkenning. Daarnaast zullen, veelal onder hogere leiding, de nodige voorbereidingen moeten worden verricht voor tegenaanval X. Zodra steunpunt A aan enige redelijke eisen van inrichting voldoet, zou men bijvoorbeeld een compagnie naar steunpunt B kunnen dirigeren, teneinde aldaar de belangrijkste compagniessector te doen inrichten en bezetten. De rest van het bataljon zal met betrekking tot steunpunt A optreden als hiervoor aangegeven met betrekking tot het voorste deel van het weerstandsgebied. Men zou verder één of meer compagnieën uit steunpunt A zodanig daarbuiten kunnen opstellen, dat zij gunstig liggen om als compagnieën in eerste lijn bij de uitvoering van de tegenaanvallen op te treden. De gevechtsvoertuigen van het bataljon zouden voor wat betreft deze laatste compagnieën daarbij kunnen blijven en voor de rest op niet te grote afstand gereed moeten worden gehouden om binnen zeer korte tijd te worden aangetrokken.

Uiteraard zijn ook hier vele variaties mogelijk en ik zou mij bijvoorbeeld ook voor kunnen stellen dat een bataljon, hoewel het een steunpunt heeft ingericht, dit niet volledig bezet doch zich daar als in een verzamelgebied ophoudt, gereed om zich op het eerste sein te verplaatsen dan wel het steunpunt geheel te bezetten. Ook dan dient zich het personeel uiteraard op te houden „in de grond”.

Conclusie

Het zal geheel van het plan van de divisiecommandant, het terrein en de vijand afhangen of, en op welke wijze, de troepen van een bataljon

infanterie aanvankelijk buiten de te verdedigen steunpunten kunnen optreden. Standaardoplossingen, ook die ter misleiding van de vijand, zijn hierbij bepaald uit den boze! Bataljons- en compagniescommandanten zullen, gebaseerd op een gedegen terreinkennis en met een vindingrijke geest, die oplossing moeten vinden, die bij een bepaald vijandelijk optreden de meeste kans van slagen biedt. Niet zelden zullen hierbij zelfs de laagste commandanten, tijdens het gevecht, binnen het bij hen bekende plan van de hogere commandant, moeten improviseren.

Tenslotte een woord van waarschuwing voor de lezers van buitenlandse vakliteratuur! Het lezen hiervan, en zeker ook van Eike Middeldorf, is zeer leerzaam, mits men steeds voor ogen houdt voor welke omstandigheden en middelen zij geschreven is.

Nieuwe uitgave

SCHARNHORST - GEIST UND TAT, door Siegfried Fiedler, 256 blz., geïll. Uitg.: Schild-Verlag G.m.b.H., München-Lochhausen, 1958. Prijs: DM 12,80.

Aan de uitgebreide Scharnhorst (1755-1813) - bibliografie is weer een nieuw produkt toegevoegd (nog in 1952 verscheen Stadelmann's studie „Scharnhorst, Schicksal und geistige Welt”, hetgeen de vraag doet rijzen of hier nu wel sprake was van een behoefte waarin moest worden voorzien). Feit is, dat de auteur (Kapitein in de Bundeswehr) in zoverre actueel is, dat hij door de nadruk te leggen op Scharnhorst's geestelijke overwegingen bij zijn werkzaamheid als legeropbouwer, een vergelijkende uitlokt met de naar veler mening te weinig historisch-bewuste en aan de technische ontwikkeling te grote prioriteit toekennende conceptie van de leiders van de huidige Bundeswehr. 's Schrijvers pogingen om Scharnhorst's tot nu toe genegeerde bekwaamheden als veldheer recht te doen wedervaren zijn echter niet geslaagd en konden ook niet slagen. Scharnhorst speelde als subaltern officier een grote rol bij de onder bevel van de generaal Hammerstein in 1794 ondernomen uitval en doorbraak uit het door de Fransen onder Moreau belegerde Menen in de Zuidelijke Nederlanden en gaf blijk van persoonlijke moed in de slagen bij Auerstedt (1806) en Preussisch-Eylau (1807), doch voerde nooit een belangrijk troepencommando. Het boek bevestigt, dat zijn belangrijkste verdiensten inderdaad lagen op krijgsweten-

schappelijk gebied, in zijn werk als legerhervormer (afschaffing van lijfstraffen, democratisering van legerinstellingen, invoering van de divisie in de organisatie, invoering van de algemene dienstplicht) en op het terrein van het hogere militaire onderwijs. Is hij als praktisch staf-officier mogelijk overtroffen door zijn bewonderaar, medewerker en opvolger Gneisenau, als wetenschappelijk denker door zijn andere bewonderaar en leerling Clausewitz, hij is onbetwist aan de top gebleven als organisator en militair pedagoog. Zijn leerplan voor de door hem gestichte en als eerste directeur geleide hogere krijgsschool te Berlijn is naar onze opvattingen wat te sterk gericht op het bijbrengen van wiskunde-kennis, doch doet overigens wonderlijk modern aan.

Het boek is voor ons, Nederlandse militairen, die de figuur Scharnhorst weliswaar kennen als militaire coryfee van meer dan Duits-historische betekenis, doch die Scharnhorstliteratuur slechts incidenteel raadplegen, zeer de moeite van het lezen waard. Het geeft een goed inzicht in de evolutie in het krijgsbedrijf tussen zevenjarige oorlog en Waterloo en is vlot geschreven. Een enkele anecdoten (wist u dat Moltke in de slag bij Gravelotte zijn sabel niet uit de verroeste schede kon krijgen en dat von Seeckt voor het eerst in zijn leven een helm droeg toen hij als gepensioneerd kolonel-generaal een militaire plechtigheid bijwoonde?) verhoogt de leesbaarheid. T.

De voorwaartse waarnemer

door C. DE JAGER, Kapitein der Artillerie.

In het mei-nummer van De Militaire Spectator is op blz. 270 een artikel verschenen van Luitenant-Kolonel D a C o s t a, getiteld „De” waarnemer.

Aangezien in dit artikel ideeën worden geopperd die, bij toepassing hiervan, verstrekkende gevolgen zouden kunnen hebben voor de veldartillerie en voor de samenwerking van de veldartillerie met de andere verbonden wapens, zal ik trachten een overzicht te geven van de positie van de „voorwaartse waarnemer” bij de veldartillerie, zoals deze thans is en waarbij ik tevens enkele onderwerpen, door Luitenant-Kolonel D a C o s t a behandeld, nader zal vergelijken.

Inleiding

De Afdeling veldartillerie rs heeft als taak om die doelen te vernietigen of te neutraliseren, die de beweging van de te ondersteunen eenheid (gevechtsgroep) belemmeren. Teneinde aan deze eis te kunnen voldoen, moet de veldartillerie beschikken over goede inlichtingen- en waarnemingsorganen en over goede verbindingsmiddelen. Om er zeker van te zijn dat deze steun snel en efficiënt kan worden verleend, moeten inlichtingen- en waarnemingsorganen vanuit een centraal „zenuwknoppunt (het vuurregelingscentrum van de afdeling, de groep) worden geleid.

Doelinlichtingen

Iedere S2 van de artillerie heeft als voornaamste taak om „doelinlichtingen” te verschaffen. Zo ook de S2 van de afdeling veldartillerie rs. De doelinlichtingen die hij geeft zijn niet alleen bestemd voor zijn afdeling maar voor de gehele vuursteun aan de gevechtsgroep. De waarnemingsorganen die de Commandant van een afdeling rs ter beschikking staan, zijn:

- de vaste waarnemingsposten;
- de voorwaartse waarnemingsgroepen (één per Cie of Esk);
- de radargroep;
- de trechteranalyse-groepen (gevormd door de waarnemings- en liaisongroepen en de batterij-officieren);
- de luchtwaarnemers, voor zover door de divisie ter beschikking gesteld.

De S2 van de afdeling rs is belast met de stafverantwoordelijkheid van de coördinatie van werkzaamheden van deze waarnemingsorganen. De afdelings S2 doet dit aan de hand van zijn waarnemingsplan en met behulp van de inzichtschetsen van de vaste waarnemingsposten, de voorwaartse waarnemingsgroepen (die in eerste instantie reeds zijn gecoördineerd door de lso bij het bataljon in het bataljonsvak) en het schaduw en sluierdiagram van de radar voor de waarneming in het vak, waarin de *afdeling* vuursteun moet verlenen aan de gevechtsgroep. De S2 houdt hierbij rekening met de opdracht aan de voorwaartse waarnemer, die zijn mogelijkheden in hoofdzaak moet aanpassen aan de toestand en aan de opdracht van de eenheid (compagnie, eskadron), waarbij hij is ingedeeld.

Op overeenkomstige wijze zal de commandant van de ondersteuningscompagnie van het bataljon de waarneming doen coördineren voor de mortieren van 4.2".

De commandant van de tirailleurcompagnie is op zijn beurt verantwoordelijk voor de waarneming in het hem toegewezen compagniesgebied. Rekening houdend met de vaak onoverzichtelijke terreingesteldheid, in het bijzonder in het Nederlandse vlakke terrein met zijn vele schermen die de waarneming belemmeren, zal een verdeling van waarnemingsposten t.b.v. artillerie, mortieren van 4.2" en mortieren van 81 mm noodzakelijk zijn.

Het op compagniesniveau belasten van de artilleriewaarnemer met deze taak, levert geen enkel bezwaar op en is niet in strijd met de thans geldende voorschriften. De artilleriewaarnemer dient immers ook nu reeds de compagniescommandant van advies bij de inzet van vuursteun door artillerie of mortieren.

Het onttrekken van de artilleriewaarnemer aan de afdeling en hem van huis uit infanterist te maken, zoals dit door Luitenant-Kolonel D a C o s t a wordt voorgesteld, levert hierbij geen enkel voordeel op voor de coördinatie van de waarneming op compagniesniveau. Het zou wel een groot verlies voor de afdeling artillerie zijn. De afdelings S2 kan zich nu immers niet langer verzekeren van de voorwaartse waarnemingsgroepen m.b.t. het waarnemingsplan t.b.v. de vuursteun in het vak van de gevechtsgroep. De voorwaartse waarnemers (de ogen van de artillerie) behoren dan tot een ander onderdeel. De afdeling is voortaan afhankelijk van de geoefendheid van waarnemers van verscheidene andere onderdelen, zowel infanterie als cavalerie. De waarnemer kan nu ook opdrachten ontvangen van zijn compagnies- of eskadronscommandant naar diens eigen inzicht, hetgeen in strijd kan zijn met de belangen van de waarneming in het gevechtsgroepgebied.

Zoals hiervoor reeds gesteld, zal het in onoverzichtelijk terrein voorkomen, dat zich gelegenheidsdoelen voordoen, waarop vuur moet worden afgegeven door artillerie of mortieren terwijl dit niet door een van de „opgeleide" waarnemers kan worden geleid. Teneinde aan dit probleem het hoofd te kunnen bieden is, ter vervanging van de voorheen gebruikte vrij ingewikkelde Engelse vuurleidingsmethode, thans door Nederland de Amerikaanse procedure overgenomen. Hierdoor is het mogelijk dat ook iedere niet-artillerist een *gelegenheidsdoel* met artillerie of mortieren onder vuur neemt. Een opleiding aan de man in de troep van bv. een tiental uren is hiervoor reeds meer dan voldoende en het geleerde kan op eenvoudige wijze worden beoefend. Gedacht wordt aan het gebruik van een schoolbord, zandbak of panorama.

Voor de artilleriewaarnemer is deze kennis te enen male onvoldoende. Hij zal zich moeten bekwamen in het afgeven van vuren van meer gecompliceerde aard zoals vernielingsvuren, rookschermen, tijd-vuren, aanvalsvuren, vuren met gecombineerde waarneming, inschieten t.b.v. vuurplannen alsmede de waarneming t.b.v. technische vuren zoals de registratie. Hiervoor is het niet alleen wenselijk, doch noodzakelijk, dat de artilleriewaarnemer een opleiding ontvangt bij een artillerieonderdeel. De artilleriewaarnemer moet tevens in staat zijn om zijn compagnies- of eskadronscommandant te adviseren inzake de mogelijkheden en beperkingen van de artillerie en wat belangrijker is van zijn eigen afdeling. Kennis van gewoonten en gebruiken, van vaste orders, van het beleid van zijn afdelingscommandant zijn noodzakelijk voor de

adviezen, die de waarnemer kan geven. Een bezoek aan de afdeling van een geschoolde waarnemer van een ander onderdeel zal onvoldoende zijn om deze kennis te verkrijgen. Na de invoering van de thans van kracht zijnde organisatie is het mogelijk, dat de samenstelling van een gevechtsgroep wijzigt. Op deze manier zal de afdeling (bij toepassing van het voorstel van Luitenant-Kolonel D a C o s t a) steeds met nieuwe en andere ogen het gevechtsveld bezien. Het behoeft geen nader betoog, dat de compagnies- of eskadronscommandant meer gebaat zal zijn met een waarnemer, tevens adviseur, die het wapen dat hij vertegenwoordigt, grondig kent en weet te gebruiken, dan met een officier uit zijn compagnie of eskadron die zich, naast zijn eigen opleiding, heeft gespecialiseerd in het afgeven van vuren en het doen van waarnemingen.

Dat de artillerieswaarnemer de werkwijze in de compagnie of het eskadron moet kennen, spreekt voor zich. Deelneming aan oefeningen is hiertoe noodzakelijk.

Het voordeel van de waarnemer als compagniesgenoot, zoals Luitenant-Kolonel D a C o s t a dit naar voren brengt, zal alleen in vreedstijd buiten oefeningsverband, bestaan. Indien er een goede samenwerking wordt betracht door commandanten van infanterie-, cavalerie- en artillerie-eenheden en door hogere staven, zodat regelmatig samen wordt geoefend, zal de artillerieswaarnemer zich ontegenzeggelijk snel „thuis” voelen in de te ondersteunen eenheid (waarbij het rantsoenprobleem geen rol mag spelen).

Dat de opleiding aan „de man in de troep” meer gebaat zou zijn met de aanwezigheid van een waarnemer die deel uit maakt van het onderdeel zelf, dan met een artillerieswaarnemer, lijkt mij niet waarschijnlijk. Voor zover deze instructie niet kan worden gegeven door officieren of onderofficieren van het onderdeel zelf, is er altijd wel een in de buurt gelegen artillerie-onderdeel of het artillerie-onderdeel waarmee in oorlogstijd moet worden samengewerkt, dat in staat is een of meer van zijn officieren en/of onderofficieren deze lessen te doen geven.

Verbindingen

Hoewel de verbindingen, zoals deze thans bij de infanterie, de cavalerie en de artillerie in gebruik zijn lang niet altijd ideaal genoemd kunnen worden, zijn zij toch goed bruikbaar.

Mortieren van 81 mm: de waarnemer heeft rechtstreekse radioverbinding met zijn peloton. Zijn pelotonscommandant heeft een radiotoestel dat is ingenet op het compagniesnet.

Mortieren van 4.2”: de waarnemer heeft rechtstreekse radioverbinding met zijn peloton. Indien hij bij een compagnie is ingedeeld, zal hij tevens de beschikking kunnen hebben over een van de reserve-radiotoestellen van de compagnie dat is ingenet op het compagniesnet.

Artillerie: de artillerieswaarnemer heeft rechtstreekse radioverbinding met zijn afdeling. Bovendien heeft hij de beschikking over twee radiotoestellen, waarmee hij op het compagniesnet is ingenet. Dit laatste in tegenstelling tot wat vermeld staat in het artikel van Luitenant-Kolonel D a C o s t a. In afb. 1 wordt nl. de indruk gevestigd dat deze twee toestellen uitsluitend worden gebruikt voor de vuurleiding t.b.v. de artillerie, hetgeen niet het geval is ¹⁾.

¹⁾ Hoewel bij de infanterie in de OUS thans het type D en bij de artillerie het type F staat vermeld, is een voorstel tot wijziging ingediend, om ook de artillerie het type D te verstrekken.

Indien nu een gelegenheidsdoel moet worden bevuurd, dan kunnen zich twee gevallen voordoen:

1. De commandant van een tirailleurspeloton wenst vuur op een doel. Aanvankelijk kan hij zelf de keuze maken betreffende het inzetmiddel (artillerie of mortieren). Via het compagniesnet vraagt hij bij de betrokken instantie dit vuur aan (mortieren van 81 mm — bij het mortierpeloton; mortieren van 4.2" of artillerie — bij de waarnemer die rechtstreeks met zijn onderdeel is verbonden). De artilleriewaarnemer, die op het compagniesnet meeluistert, kan als vuursteunadviseur van de compagniescommandant zonedig ingrijpen en een ander inzetmiddel toewijzen. Dit laatste moet wel tot de uitzonderingen behoren, aangezien ingrijpen op dit niveau zelden noodzakelijk is en slechts tijdverlies betekent. De vuurleidingsprocedure behoeft geen belemmering te vormen voor de pelotonscommandant, daar deze voor de mortieren en de artillerie gelijk is.

2. Een van de „opgeleide” waarnemers onderkent zelf een doel waarop hij wenst te vuren. Hij dient de vuuraanvraag rechtstreeks in bij zijn eigen onderdeel (na eventueel overleg met de cc). Het gevaar, dat op deze manier een doublure zou ontstaan doordat een andere waarnemer hetzelfde doel wil gaan bevuren, is niet waarschijnlijk (dit kan alleen in overzichtelijk terrein waar twee waarnemers hetzelfde doel kunnen zien). De waarnemer wiens vuuraanvraag het laatst door zijn onderdeel met vuur wordt beantwoord, zal op een gegeven ogenblik zien, dat zijn doel al onder vuur wordt genomen. Hij kan nu zijn vuuraanvraag te niet doen of het vuren doen stoppen. Mocht ook dit laatste niet meer het geval kunnen zijn, dan zal de uitwerking alleen maar ten gunste van de te verwachten resultaten kunnen zijn. Wil men ook deze mogelijkheid geheel uitschakelen, dan kan worden voorgeschreven dat de waarnemer die een doel wil bevuren, zijn vuuraanvraag indient bij zijn eigen onderdeel en dat hij daarna over het compagniesnet de artilleriewaarnemer van zijn plan op de hoogte brengt, zodat laatstgenoemde zonedig kan ingrijpen (voor de mortieren van 81 mm kan deze melding geschieden door de pelotonscommandant na ontvangst van de aanvraag.)

Voor het geval de compagniescommandant alle hem ter beschikking staande vuursteun wil gebruiken, is hem ook dit mogelijk gemaakt. Hij geeft zijn artilleriewaarnemer de nodige opdrachten (plaats, tijd en duur). Deze laatste kan dan over het compagniesnet de mortieren van 81 mm en van 4.2" en zijn eigen artillerie op een van te voren vastgestelde tijd doen deelnemen aan het vuur.

Aan het voorstel van Luitenant-Kolonel D a C o s t a zoals dit is uitgebeeld in afb. 2 kleven nog enkele bezwaren.

1. De toevoeging van 4 korte afstandsradio's (boven de OUS) (de artilleriewaarnemer zal met de hem reeds toegewezen twee radiotoestellen — één voor de luitenant-waarnemer en één voor de wachtmeester-verkenner — verbinding moeten onderhouden in het compagniesnet).
2. De toewijzing van één extra frequentie per compagnie voor het waarnemersnet.

Conclusie

1. Ter wille van het gebruik van artillerie is het noodzakelijk, dat de artilleriewaarnemer afkomstig is van de artillerie, waar hij zijn opleiding ontvangt en waar hij zich volledig op de hoogte kan houden van

de gebruikte werkmethode en gewoonten van het onderdeel dat hij vertegenwoordigt.

2. De artilleriewaarnemer, die niet in eerste instantie een infanterie- of cavalerieopleiding volgt, moet zich terwille van de soepelheid bij de groepering in gevechtsgroepsverband, op de hoogte stellen van de werkmethode, gewoonten en gebruiken van de eenheid die gesteund moet worden (infanterie en cavalerie). Hiertoe zal hij op ruime schaal in de gelegenheid moeten worden gesteld infanterie- en cavalerie-oefeningen bij te wonen en daaraan deel te nemen (ook al treedt de afdeling niet op).

3. De opleiding aan de „man in de troep” t.a.v. het aanvragen en leiden van artillerie- en mortiervuur kan in eerste instantie geschieden door officieren en onderofficieren van het onderdeel zelf, al of niet geassisteerd door de artilleriewaarnemer, die bij het onderdeel zal worden ingedeeld.

4. De waarneming in de compagnie kan voor de compagniescommandant gecoördineerd worden door de artilleriewaarnemer, die op zijn beurt met zijn waarnemingstaak past in het waarnemingsplan van zijn afdeling voor de gevechtsgroep.

Naschrift van de redactie

In verband met het praktische belang van het onderwerp en het feit dat daarom een duidelijke uitspraak op korte termijn, van bevoegde zijde, urgent was, heeft de redactie gemeend de mening te moeten vragen van enige autoriteiten. Haar was reeds uit een bij het artikel behorende brief bekend, dat Kapitein De Jager geheel de mening van de Artillerieschool vertolkt. Het doet de redactie evenwel genoegen, dat deze mening tevens ten volle wordt gedeeld door de Hogere Krijgsschool, de Commandant-1e Legerkorps en de Infanterieschool. Ten aanzien van het onderwerp bestaat dus een unité doctrine.

In verband hiermee meent de redactie er goed aan te doen het onderwerp buiten verdere discussie te houden. Mocht men het niet met de bovengenoemde autoriteiten eens zijn, dan kan men zich rechtstreeks met hen in verbinding stellen.

Uit de buitenlandse vakpers

Is de ICBM alles overheersend?

Slechts twee landen bezitten intercontinentale vrije raketten: de Amerikanen hebben de Titan en de Atlas; de Russen hebben de T3 en de T4 A. De eerste drie hebben een bereik van 5.000 mijl, de laatste van waarschijnlijk 10.000 mijl. Doch de problemen die vastzitten aan het terugkeren in de dampkring en aan de trefzekerheid zijn nog niet opgelost. De raket moet een spreiding hebben van één duizendste wil hij voor militaire doeleinden zijn nut kunnen afwerpen; met andere woorden de raket moet binnen een cirkel met een straal van 5 mijl neerkomen. Hoewel de Atlas een 500 miljoen dollar programma achter zich heeft, zal hij op zijn vroegst over 2 jaar in serieproductie worden genomen (in 1959 zullen er 40 worden afgeleverd aan de Luchtmacht).

Intussen is Amerika kwetsbaar voor

aanvallen zonder dat men in staat is deze te verhinderen. De Russen zijn in staat overal een massale „Blitzkrieg” te ontketen en het grootste deel van de geallieerde verzorgingscentra op zijn bases te vernietigen. Doch de Russen zijn niet beschermd tegen een contra-offensief, daar een derde van de strategische luchtmacht steeds in de lucht is. Ook voelen de Russen niets voor een overheersing van het gele ras.

Wat de Amerikanen dus moeten doen is het plaatsen van afvuurinrichtingen in Europa voor hun vrije raketten met middelbare reikwijdte (Thor en Jupiter hebben 1500 mijl bereik). Zij kunnen geplaatst worden in het bergachtige gebied van Scandinavië en Zuid-Duitsland, in de Italiaanse Alpen en op de plateaus van Anatolië, in Engeland, Frankrijk en Noord-Afrika. De kring kan gesloten worden door Arabië, de Philippijnen, Formosa, Okinawa en Alaska.

Zelfs al zouden alle bases van de strategische luchtmacht vernietigd worden, dan nóg zijn er voldoende knoppen in Europa, die ingedrukt kunnen worden om het Europese deel van Rusland te vernietigen, terwijl het Aziatische deel van Rusland het doel kan zijn van het resterende deel van de strategische luchtmacht.

Tenslotte is het voordeel voor de Russen gering en het risico blijft voor beide zijden te groot.

De eeuw van de „ICBM”.

Op de dag waarop de „beide grote machten” een voorraad van deze wapens, voor gebruik gereed hebben is het evenwicht van afschrikking hersteld. Het evenwicht kan dan verbroken worden door het bezitten van de beste verdediging. Dit brengt vier problemen met zich mee:

1. *early warning.* De bescherming tegen de nadering van vijandelijke raketten hangt af van de geografische en elektronische reikwijdte van de radars die de vroegtijdige waarneming moeten verzorgen. Momenteel legt een ICMB zijn 5000 mijl in 28 minuten af en kan een maximum hoogte bereiken van 700 mijl. Door de kromming van de aarde kan een radar die is opgesteld in de buurt van het doel, zulk een raket slechts aanpeilen gedurende minder dan de laatste helft van zijn baan. Dit zou voor de Amerikanen bijvoorbeeld ongeveer 13 minuten waarschuwingstijd betekenen.

Een radar, opgesteld in Europa, kan de raket aanpeilen gedurende het eerste deel van zijn baan. Wanneer deze twee gecoördineerd worden kan de raket gedurende de gehele baan gevolgd worden: de startplaats kan dan met eigen artillerie onder vuur genomen worden, gedurende de vlucht kan de raket met grondlucht raketten bevuurd worden, terwijl het doel gewaarschuwd kan zijn en beschermende maatregelen kan nemen.

Toch heeft men hiervoor nog een radarapparaat nodig met een bereik van 2500 mijl. Tot nu toe is het bereik echter slechts 1/10 van deze afstand of wel 250 mijl, hetgeen voor bemande vliegtuigen voldoende geacht kan worden.

De geleerden van de Columbia universiteit hebben een ORDIR-radar ontwikkeld, die de structuur van de echo analyseert en de afstand en snelheid van het doel kan geven tot op meer dan 2500 mijl afstand.

2. *identification.* Voor wat betreft raketten levert dit geen probleem op. Een raket die uit vijandelijke richting komt is nu eenmaal een vijandelijke raket.

3. *interception.* Het is een moeilijke opgave een cilindervormig voorwerp met

een doorsnede van slechts 1 meter en dat zich verplaatst met een snelheid van 3 mijl per seconde, neer te schieten. De luchtdruk van een grond-lucht raket of zelfs een atoomexplosie in zijn baan, hebben geen uitwerking. Men moet beslist een treffer hebben met een AMM (anti-missile missile). Deze AMM moet een kop hebben met conventionele springstof, die zich in de baan van de vijandelijke raket beweegt en vervolgens op het doel geleid wordt. Teneinde de vijandelijke raket ver genoeg te treffen moet de AMM tenminste één minuut onderweg zijn. Dit betekent, dat er na de radarwaarschuwing 12 minuten overblijven waarin de baan bepaald moet worden en de AMM moet worden afgevuurd. De verdediging tegen de raketten is zeer kostbaar doch noodzakelijk, teneinde ze te kunnen vernietigen en te voorkomen dat men zelf vernietigd wordt.

4. *passive defence.* Hoewel een actieve verdediging mogelijk is volgens de methode hierboven besproken, zal het enorm lastig zijn zo'n verdediging te organiseren en uit te voeren en zij zal nooit afdoende zijn. De mate waarin een land in staat is zijn verdediging tegen raketten op te bouwen met passieve middelen is bepalend in hoeverre het in staat is een aanval met deze middelen te overleven.

Binnen enkele jaren zal er hetzelfde atoomevenwicht bestaan als heden ten dage, alleen is dan het bemande vliegtuig vervangen door de raket als transportmiddel van de atoom-lading. De beste verdediging zal zijn zelf atoom-raketten af te vuren, doch de afvuur-inrichtingen van raketten zullen minder kwetsbaar zijn dan grote vliegvelden met hun installatie's. In het tijdperk van de raketten zal de mogelijke inzet van atoomladingen de kansen van een totale oorlog verminderen, daar dit het einde zou betekenen van de overheersing van het blanke ras.

Niettemin blijven conventionele oorlogen, zoals deze zich in Korea en Indo-China hebben afgespeeld, mogelijk.

Wanneer twee vijanden beiden ICBM hebben, zal degene die op een bepaald ogenblik de sterkste conventionele strijdkrachten heeft steeds agressiever worden en het Westen zal steeds geconfronteerd worden met de keus: óf naar de atoomoorlog grijpen en daarmee een wederkerige zelfmoord bewerkstelligen óf een conventionele oorlog accepteren onder ongunstige omstandigheden.

Het Oosten zal ongetwijfeld de methode voorstaan die de laatste tien jaar zo goed gewerkt heeft: ondersteuning van het nationalisme en volksfront, ideologische offensief, het tot opstand aansporen van „onderdrukte massa's” enz. Het

communisme verliest als wereld-dogma echter in betekenis en kracht — en er is meer hoop op een vredelievend samengaan. Intussen zal het doorgaan met het bedreigen en ondermijnen van zwakke landen, die geen atoomwapens bezitten; het zal bij vergaderingen overtuigend spreken, alle tegenstanders van het Westen ondersteunen en misschien infiltratiepogingen doen in het Westen zonder gebruik te maken van atoomwapens.

De pogingen die het Westen heeft aan-gevoerd om een oorlog te voorkomen (sterke defensieve strijdkrachten, lange dienstplicht, mobilisatie van industrie) hebben geen oplossing gegeven op alle vragen. De ICMB, die het karakter van een oorlog heeft teruggebracht tot een „drukknop gevecht”, is bezig ons terug te dringen tot een eeuw van conventionele strijd, waarin de oude tactiek zijn waarde zal herkrijgen.

Maar op de achtergrond blijft het donkere en dreigende spook van de totale oorlog.

„L'ICBM, arme absolu?”, in „Revue Militaire Générale”, feb. 1958.

H.T.

Het Indonesische probleem

Nederland was het eerste slachtoffer van de vloedgolf van nationalisme die Azië overspoelde. Toen de Nederlanders zich na de Japanse nederlaag opmaakten om hun Indische grondgebied weer over te nemen ontmoetten zij guerillaoorlog, terrorisme en Amerikaanse tegenwerking. Hun eerste politieke actie, die in 1947 werd uitgevoerd, ontlokte én in de Verenigde Staten én in Australië een felle anti-Nederlandse campagne. Nederland was genoodzaakt alle militaire acties te staken en toe te geven aan door de UNO voorgestelde maatregelen. Een wapenstilstandsovereenkomst bepaalde een demarcatielijn. Onderhandelingen, met het doel tot een regeling van de problemen te komen, sleepten zich lange tijd voort. Het doel van Soekarno's Republikeinse Partij was volledige onafhankelijkheid en uitschakeling van de Nederlanders. De Nederlanders ondernamen tenslotte een tweede politieke actie. Alle belangrijke plaatsen werden bezet en Soekarno en zijn medewerkers werden gevangen genomen. Weer moesten de Nederlanders wijken voor de wereldopinie en Amerikaanse dreigementen. Een Rondetafel-conferentie, gehouden in 1949 te Den Haag, droeg — binnen het raam van een Nederlandse Unie — de soevereiniteit over aan de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië. Maar Soekarno, die president van deze republiek werd, riep na korte tijd de centrale Republiek Indonesië uit en tevens deed

hij rechten gelden op Nederlands Nieuw-Guinea. De Republiek, te snel in het leven geroepen, bracht Indonesië anarchie en stilstand op politiek, economisch, financieel, sociologisch en militair terrein. Haar democratisch systeem werkt niet goed. Onder de Indonesiërs vindt men briljante geesten, maar het land mist technische experts. De oppositie, aangevoerd door Hatta — leider van de Moslempartij — is machtig. Er heerst algemene ontevredenheid. De separatistische bewegingen, in een te verdeeld en te uitgestrekt land, worden gevoed door de armoede. Het leger mist eenheid en is te veel samengesteld uit plaatselijke bendes. De economische ontwikkeling van Indonesië vereist grote kapitaalsinvestering, doch het buitenland mist het benodigde vertrouwen om dit kapitaal beschikbaar te stellen. De veiligheid van de Nederlandse ingezetenen is onzeker. Het communisme, dat het paradijs op aarde belooft aan de onwetenden, heeft een sterke greep op de massa en de vakbonden. De Nederlanders deden een beroep op de UNO en de NATO. De toestand is vertroebeld door de Nieuw-Guinea kwestie, die een oplossing in goede verstandhouding bemoeilijkt. De Indonesiërs staan op het bezit van Nederlands Nieuw-Guinea, alhoewel dit arme en nauwelijks bevolkte gebied hen slechts tot extra last kan zijn. Daartegenover zijn de Nederlanders — nu aangemoedigd door de Australiërs, die eindelijk hun vergissing hebben ingezien — vast besloten dit laatste stuk van hun eens zo prachtige imperium vast te houden. Een voortduren van de moeilijkheden in Indonesië kan deze jonge en kwetsbare republiek slechts in de armen van het wach-ende communisme drijven.

„Le Problème Indonésien”, door Général André Servais, in „Revue Militaire Générale”, maart 1958.

LD

De vermindering van de personeelssterkte van de Russische krijgsmacht.

In de laatste drie jaren hebben de Russen driemaal een troepenvermindering aangekondigd tot een totaal van 2.140.000 man (ca. 60 divisie's); dit naast een vermindering in de satelliet-landen van 200.000 man. Deze maatregelen hebben bovenal een grote propagandistische waarde; niettemin kan men er toch enige interessante conclusies uit trekken.

Aangenomen kan worden dat deze verminderingen vrijwel uitsluitend het leger betreffen. De vloot en de luchtmacht zijn in feite de laatste jaren uitgebreid. Verminderingen van deze twee krijgsmachtonderdelen zouden tegen de Russische bedoeling zijn, omdat zij niet uit-

sluitend een continentale macht willen zijn. Met 1.500.000 ton is de Russische vloot nu de tweede van de wereld geworden, waarmee ze de Engelse heeft gepasseerd. Experts zeggen dat de Russische luchtmacht tussen de 40.000 en 50.000 vliegtuigen heeft.

Van het totaal van 5 tot 6 miljoen man, dat Rusland nu onder de wapenen heeft, heeft het leger 4 miljoen. Indien de vermindering inderdaad $\pm$ 2.000.000 man bedraagt zou dit ca. 50% betekenen, hetgeen niet onbelangrijk is. Wanneer aan de andere kant de vermindering bekeken wordt uit een oogpunt van aantallen divisies zou zij 1/3 bedragen. Wanneer wij nu het gemiddelde nemen kan men stellen dat de vermindering ongeveer 40% bedraagt.

In de satelliet-landen bedraagt de vermindering ca. 10% (180.000 man of 8 divisies op 1.700.000 of 80 divisies). De reden van dit verschil ligt in het feit, dat de nadruk van de reorganisatie daar niet zo zeer ligt op het kwalitatieve gedeelte, waardoor het noodzakelijk is de kwantiteit te handhaven.

De modernisering en herverdeling van de krijgsmacht.

De verklaring van Zhukov in februari 1956 heeft enig licht doen schijnen op de Russische politiek ten aanzien van troepensterkte en personeel. Rusland wil niet meer het land van massa's zijn waar een leven niet meer telt, het probeert de persoonlijkheid van de enkele man omhoog te halen. In het leger is men bv. een geheel andere richting ingeslagen ten aanzien van instructie en opleiding van het kader. Men probeert de officieren meer zin tot initiatief bij te brengen.

Meer aandacht werd besteed aan de territoriale eenheden waardoor de overige krijgsmacht van deze taak werd ontlast. Een ander punt eiste de aandacht nl. het dichterbij komen van de „zwak-

ke jaren" veroorzaakt door de lage geboortecijfers in de oorlog, terwijl de opkomende industrie ook veel mankracht vergde.

Men moet de verminderingsmaatregelen echter ook zien als een gevolg van de herverdeling en modernisering van het leger. Slechts 1/3 van het Russische leger bestaat nu uit moderne divisies, waarin de infanterie verminderd werd ten gunste van andere wapens of verdeelde specialisaties. Men is daarom nog bezig met de modernisering van de overige eenheden van het Russische leger en de satelliet-landen en tegelijkertijd een algehele vermindering in sterkte. Met andere woorden, de vermindering gaat hand in hand met de hergroepering van de troepen. De verminderingen zijn het kleinst in de eenheden bij het ijzeren gordijn, iets groter bij de troepen die direct in tweede lijn staan en het grootst bij de troepen die direct in tweede lijn staan en het allergrootst bij de troepen, gelegerd in het centrum van Rusland. De eerste reorganisatie vond plaats in 1955-'56 en maakte de vermindering in mankracht mogelijk.

Een nieuwe fase is aangebroken voor de Russische krijgsmacht, een fase die grotendeels op het strategische vlak ligt. In deze fase is de inspanning gericht op een vergroting van het aantal lange-afstand-bommenwerpers en de strategische luchtmacht, waarmee de operatiegebieden in de pool en het Verre Oosten worden versterkt. Verder is zij gericht op een verveelvoudiging van het aantal kruisiers en onderzeeboten, het produceren en opslaan van intercontinentale raketten, taktische atoomwapens en H-bommen.

Is het zuiver toeval, dat deze nieuwe periode van modernisering met een nieuwe personeelsvermindering samenvalt?

„Les réduction d'effectifs des forces soviétiques", door J. Pergent in „Revue Militaire Générale", juli 1958. H.T.

**Aanleg en
onderhoud van
SPORTVELDEN**

J. J. NEDERSTIGT - ZILK - HILLEGOM

Zilkerduinweg 92-118, tel. 0 2520/5929 en 5710

Handel in graszoden,
zwarte grond,
mest, enz.

Vrijblijvende adviezen

N.V. BETON- EN AANNEMINGSBEDRIJF

GEBR. KOUDIJS

JUFFERSTRAAT 10 - ROTTERDAM - TEL. 01800-119255

WATERBOUWKUNDIGE WERKEN, UTILITEITS- EN WONINGBOUW